

2 Temmuz 2022 Cumartesi • Sayı: 144

evrensel

ekmek ve gül

mevsimdir yokluk hırkasını, sıkarıp
vivent a vivre!

Dilanlık

/EkmekveGül

posta@ekmekvegul.net

@ekmekvegul

/ekmekvegul

İÇİNDEKİLER

Saldırıya uğrayan sadece 'yaşam tarzı' değil3	Cemre Kavala
Gençleri Kutu Park'a mahkum eden hayat.....5	İlknur Haylaz
Liseliyim, abimin şiddetine dur dedim, değiştireceğim!.....6	
Ben Zehra, 18 yaşında borçlu ve çalışmak zorundayım.....6	
Tek hissettiğim endişe.....6	
Sağlığın için harekete geç!.....7	Hande Yılmaz
Gönlünce eğlendiği alanlar çocuklarımız hakkı!..7	
Değişmeye ve değiştirmeye var mısın?.....8	Hazan İlik
KİTAP.....8	Sevil Aracı
'Kuş Uçuşu' bakarak gerçeği görmek mümkün mü?.....9	Aliye Ceylan
Bakırköy Belediyesi'nde sözleşme yenileme dönemi.....10	
Her yıl 3 ay işsiz, geleceği belirsiz.....10	
Son dönemde artan direnişlerin gösterdikleri.....11	Nuray Öztürk
Tatil de bizi görecektir mi!.....12	
'Her şeyi biliyoruz, niye harekete geçemiyoruz?'...14	Yasemin Öztürk-Hazal Göçmen
Barınma sorununa dayanışmayla çözüm ararken.....15	Nursel Oktay
Somalî'den beter mi dersiniz durumumuz?.....15	Yasemin Köktaş
Tacize uğradı, yetmedi bir de işsiz kaldı.....16	Elif Salmanoğlu
'Sendika nereden 'Sendika bizize'.....16	
'Emek benim ama pazarlığı yapanlar bana sormuyor'.....17	Gülce Tanır
Göçmen kadınlar güvencesiz işlerde nelerle karşılaşılıyor?.....18	
Etkin çalışan Cinsel Taciz Önleme Birimi mücadelelerimizle mümkün!.....19	İrem Taçyıldız-Gözde topuz
Banyodaki şeyi oraya kim koydu?.....20	Fatma Koç
Sabina Spielrein, Lou Andreas Salome, Pınar Gültekin.....21	Filiz Gür
Gücümüz nereden gelir?21	Seçil Sinanoğlu
MEKTUBUMUZ VAR22-23	
Kürtaj yasağı kim için, neye karşı?.....24	Dilruba Taş

Zamanı geldi!

Bizi bunalan sadece havanın nemi, yazın sıcaklığı değil... O kadar çok şey var ki nefes almamızı zorlaştırıyor, düşündükçe terleten. Hayat dört bir yandan sıkıştırıyor.

Bu derginin hazırlığı yapılırken asgari ücrete zamin ne kadar yapılacağı açıklandı açıklanacak. Ne kadar yapılsa yapılsın elektriğe, doğalgaza, mazota, kiralara, gıda malzemelerine, bebek bezlerine, hijyenik pedlere ve daha neler nelelere gelecek zamlara yetişebilecek mi? Herhalde bunun yanıtını hepimiz biliyoruz. Artık "Bugün mazota zam geldi" yerine "Bugün mazota zam gelmedi!" cümlesinin haber değeri çok daha fazla. Bu sıcak yaz aylarında bırakın tatil hayatı kurmayı, dışarıda yürürken susadığınızda bir suya 4 TL verip vermemeyi düşünür olduk. Zaten işsizlik belasının ilk hedefinde kalan kadınlar, güvencesizlikle, sözleşme dayatmasıyla asgari ücrete ya da çok daha azına çalışıyorlar. Mesele sözleşmeli çalışan personeller, sözleşmeli öğretmenler gibi... Haklarını aradıklarında, haklarını savunmak için örgütlendiklerinde de işlerinden ediliyorlar, İzmir'de "ne kadar büyük bir gıda devi" olduğuyla övünen Lezita işçileri sendikalaşmak istedikleri için kapının önüne kondular örneğin...

Yaşamak, gerçekten yaşayabilmek, hayatta kalabilmek kadınların en asgari talebi halinde. İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme kararının üzerinden 1 yıl geçti ancak kadınlar kazandıkları haklarından vazgeçemedi. Tek adamın İstanbul Sözleşmesi'nden çıkılması kararının iptali istemiyle açılan davalar Haziran ayı boyunca Danıştay'da görüldü. Önümüzdeki günlerde ise Danıştay Ayşe Tuba'nın "Bu devlet beni korumayacak mı?" sorusunun yanıtını verecek. Pınar Gültekin'in katiline verilen haksız tahrik indrimi, cezasızlıkla şiddeti ödüllendirirken, kadınları "makbul" lüğe sıkıştırmayı amaçlıyor. İşsizlikten bunalan, akılalmaz

boyutlara ulaşan kiralar yüzünden derdine dert katılan, her an bir şiddet tehdidiyle sınıanan kadınların, kendi başına ayakta durmak için bin engeli aşmak zorunda kalan kadınların önünde duvarlar yükseldikçe yükseliyor.

Bir yandan da cinsel istismarı aklayan yargı kararları yığınla artarken, çocuk yaştaki hamilelikler verileri korkutucu bir şekilde büyüyor. Yoksulluk, istismar, şiddet içinde büyüyen, eğitimden kopan çocuklar Kutu Parkların karanlığına itiliyor. Çocukların gelecekleri ellerinden alınıyor.

Açlık, güvencesizlik, nitelikli eğitimin artık kırsalın bile kalmaması; kadınları en çok çocukları için endişelendiriyor. Liseden mezun olup üniversiteye geçerken sınav stresini atabileceği bir tatil yapmak değil üniversite için para biriktirmek 18 yaşına bile henüz girmemiş gençlerin sorumluluğu oluyor.

Bir diğer yandan ise kıyafetimizden müziğimize, kahkahamıza sosyal medyada ne paylaştığımıza, aşkımızdan rengimize kadar her şeyi kendine "ayar çekilecek, kısıtlanacak, yasaklanacak unsurlar" olarak görenlerin, varoluşumuzu yok etmek istercesine saldıranların da cesaretine cesaret katarcasına önünü açıyor iktidar. Onur Yürüyüşü'nde üniversite şenliklerine, konserlerden sosyal medyaya her alanda ümüğümüzü sıkma derdinde...

Şehirlerin tepesinden çekilen uydu fotoğraflarının çirkinliğini yeşil alanların azlığıyla hissediyoruz. O yüzden olanı da korumak için çadırlar kuruluyor, halk ufak yeşil alanına, nefes alabileceği alanına sahip çıkmak için nöbet tutuyor. Pandemide eve çıkan çocuklarının tek oyun oynayabileceği, rahatça koşturabileceği parkları, tek kendilerinin rahatlayabileceği, sıcak betondan sıyrıp yüzlerini yakmayacağı alanı korumak istiyorlar.

Tüm bu yaşadığımız saldırılar o kadar yakıcı ki. Yoksulluk, işsizlik, gelecek kaygısı, gericilik, yasaklar, baskı, şiddet dört bir yanımda ve birbirlerine çelik iplerle bağlılar.

Bunaldık! Bir deli gömleği gibi üstümüze giydirilen bu yokluk hırkasından daraldık!

Sizce de artık bu yokluk hırkasını çıkarıp atma mevsimi gelmedi mi artık?

Geldi...

Şöyle efil efil esmenin, etekleri zil çaldıran ferahlığın, seraserpe yaşanılacak bir hayatı kazanmanın zamanı çoktan geldi...

ekmek ve gül
posta@ekmekvegul.net

Kapak çizimi: Dilan Mine Uğurlu/Ekmek ve Gül - Sunu görseli: rawpxel.com/freepik

evrensel

Günlük **EVRENSEL** Gazetesi'nin ücretsiz özel ekidir.

Türü: Yaygın süreli

Bülten Basın Yayın Reklamcılık Tic. Ltd. Şti.

Adına Sahibi: Kürşat Yılmaz

Genel Yayın Yönetmeni: Fatih Polat

Sorumlu Yazışları Müdürü: Görkem Kınacı

Yönetim Yeri: Mehmet Akif Ersoy Cad. Mehmet Çıbıkcı İş Merkezi No: 2 K: 2 İşyeri No: 21 Şirinevler/B.Evler-İSTANBUL
Tel: (0212) 909 48 01
Faks: (0212) 654 15 04

Dağıtım: Turkuvaş Dağıtım AŞ **İstanbul Baskı:** Kuzey Veb Ofset San. Tic. Ltd. Şti Tayakadın Mah. Yassıören Cad. No:75/1 Arnavutköy/İstanbul Tel: 0212 682 61 62 **Adana Baskı:** Arslan Güneydoğu Gazetecilik, Matbaacılık ve Kağıtçılık A.Ş. Yeni Doğan Mh. 2108 Sk. No: 18/A Yüreğir/ADANA **Ankara Baskı:** Arslan Güneydoğu Gazetecilik, Matbaacılık ve Kağıtçılık A.Ş. Saray Osmangazi Mh. Sütçü İmam Sk. 2108 Sk. No: 33 Pursaklar/ANKARA **İzmir Baskı:** Arslan Güneydoğu Gazetecilik, Matbaacılık ve Kağıtçılık A.Ş. Metal İşleri San. Sit. 2. Cadde No.93 Kısıkköy, Menderes/İzmir

Saldırıya uğrayan sadece ‘yaşam tarzı’ değil, yaşam hakkımızın ta kendisi!

Fotoğraf: Ekmek ve Gül

Cemre KAVALA

Mayıs ayını bitirirken kültür sanat etkinliklerine birer birer yasaklar geliyordu. Haziran ayında da çok farklı bir tabloyla karşılaşmadık ne yazık ki. Aynur Doğan, Melek Mosso, Niyazi Koyuncu, Apolas Lermi gibi birçok sanatçının konseri iptal edildi. Yetmedi Eskişehir’de AnadoluFest ve Kocaeli’de FullFest iptal edildi. Yasaklar sadece müziğe, festivallere değildi. Amed Şehir Tiyatrosunun Kürtçeye uyarladığı Don Kixot adlı oyunun sahnelenmesi de Çayırova Belediyesi tarafından engellendi. Batman Belediyesi’nde kayyum yönetim, Kürt şair ve yazar Cegerxwîn’in bir parktaki büstünü kaldırdı. Her bir yasaklamanın türlü türlü gerekçeleri vardı. Sanatçının uygun bulunmaması, sanatçının kurum değerlerini paylaşmaması, kamu güvenliği gibi gibi. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Küçükleri Muzır Neşriyattan Koruma Kurulu Günışığı

Kitaplığından çıkan ‘Çıtır Çıtır Felsefe’ serisinde yer alan ve Aşk ve Dostluk, Beden ve Akıl, Cesaret ve Korku, Diktatörlük ve Demokrasi, İyi ve Kötü, Küçükler ve Büyükler, Oğlanlar ve Kızlar temalı 7 çocuk kitabını ‘muzır neşriyat’ ilan etti, kitaplar 18 yaşından büyüklerle ancak poşet içinde satılabilecek.

Bunların peşi sıra gelen başka pek çok yasaklamanın üstünden çok geçmeden İstanbul Üniversitesi Eşitlik Topluluğunun Onur Haftası nedeniyle Beyazıt Kampüsünde yapmak istediği piknik çeşitli tarikat-cemaat grupları tarafından hedef gösterildi, topluluk pikniği iptal etmek zorunda kaldı, üniversite çevresinde gerici gruplar saatlerce gösteri yaptılar, 26 öğrenci kendi üniversitesinde gözaltına alındı. Kısa bir süre sonra, yine çeşitli cemaat tarikat çevrelerinde hedef gösterilen, linç ve katliam yapmakla tehdit edilen Onur Haftası etkinlikleri Beyoğlu ve Kadıköy Kaymakamlıkları tarafından yasaklandı. Yasanın gerekçesi “huzur, ahlak, güvenlik ve esenliğin korunması” olarak belirtilmiş-

ti. Yürüyüşün sabahında, linç çağrısı yapanlar “Valimizle ve Emniyet müdürümüzle görüştük, bunları sokağa çıkaramayacaklarının garantisini aldık” diye açıklama yapmışlardı. Onur Yürüyüşü için Beyoğlu’nun çeşitli sokaklarında bir araya gelenlerden 373 kişi gözaltına alındı, gözaltında kötü muameleye maruz bırakıldı. Tüm basını ve sosyal medyayı zapturapt altına alacak, gerçeği sansürleyecek, gerçeği söyleyeni cezalarla susturmaya çalışacak olan ‘Sansür Yasası’ Mecliste bekliyor. Ağzını açan, konu ve bağlam ne olursa olsun “Cumhurbaşkanı’na hakaret” suçlamasıyla karşı karşıya getiriliyor.

‘KÜLTÜREL İKTİDAR’ MESELESİ

Hemen her gününde bir yasak haberi aldığımız son bir aydan biraz daha geriye gidelim. Yıl 2017, Cumhurbaşkanı Erdoğan Ensar Vakfı’nın 38. Genel Kurulunda bir konuşma yapıyor. Bu konuşmasında “Biliyoruz siyasi olarak iktidar olmak başka bir şeydir. Sosyal ve kültürel iktidar ise başka bir şeydir. Biz

14 yıldır kesintisiz siyasi iktidarı. Ama hâlâ sosyal ve kültürel iktidarımız konusunda sıkıntılarımız var” cümlelerini kullandı. Bu konuşmadan sonra okullarda din dersi saatlerinin sayısı artırıldı, Milli Eğitim Bakanlığı adı istismar vakalarında geçen Ensar Vakfı ile çeşitli eğitimler, etkinlikler ve seminerler düzenlemesi için protokol imzaladı. Yıl 2018, Erdoğan bu sefer Cumhurbaşkanlığı Kültür ve Sanat Büyük Ödülleri töreninde kültürel iktidar olma meselesine değinerek “Ülkemizin en büyük sorunu kendi toplumunu, ülkesini küçümseyen bir grubun uzunca bir süre kültür sanat dünyamızı adeta esir almasıdır. Hamdolsun bu esaret yavaş yavaş ortadan kalkıyor” dedi. 2020 yılında “Kadim medeniyetimizin yapıtaşları ve değerleriyle beslenen evrensel bir kültür sanat anlayışından güç alarak, eğitim ve üretim odaklı yaklaşımı ile Türkiye’nin kültürel sanat ekonomisine katkı sağlamak ve vakıf senedinde yazılı diğer amaçları gerçekleştirmek” amacıyla Yeni Sanat Vakfı kuruldu. 2021 yılında bir açılış programında yine kültürel iktidar olma

meselesini gündem ederek “İktidarlarımız döneminde en çok hayıflandığım hususlardan birinin kültür alanında arzu ettiğimiz gelişmeyi gösterememek olduğunu söylüyorum. Kültür ve sanat ülkelerin işgalinde, toplumların ele geçirilmesinde görül-meyen ordular olarak kullanılmıştır” sözlerini söyledi. Bu konuşmaları pandemi dönemi fırsat bilinerek alınan müzik kısıtlamaları takip etti. Önce 22.00’ye çekilen müzik yasağı sonrasında gece 23.59’a çekildi, en son da 01.00’de karar kılınarak pandeminin tüm kısıtlamaları kalkmasına rağmen müzik kısıtlanması kaldırılmadı.

AKP iktidarı hem söylemleriyle hem de politikalarıyla kendi ‘kültürel iktidar’ını tesis etme yönünde sürekli adımlar atıyor. Son bir aydaki yasaklara bir de buradan bakınca aslında nasıl bir kültürel iktidar hayali kurdukları daha net anlaşıyor. İktidar kendi ideolojisine uygun tek tip insan yaratmak için uyguladığı politikalar yetmediğinde yasaklara, baskılara yöneliyor.

TARİKAT ŞEYHLERİ BAŞ TACI YAPILIRKEN...

Geçtiğimiz hafta “Kadınlardan memur olmaz, kadınlar mektebe gitmez, kadınları aldılar işe erkekler kaldı işsiz” gibi gerici sözleriyle kadınları ikinci sınıf vatandaş sayan İsmailağa Cemaati lideri vefat etti. Cenazede yoklama varmışçasına AKP hükümetinin bakanlarından belediye başkanlarından neredeyse tüm kadroları vardı. Cumhurbaşkanı Erdoğan cenazede “Bugün ilim irfan ve hikmet sahibi bir önderimizi ebediyete yolcu ediyoruz” dedi. Bu sözler, Erdoğan’ın kültürel iktidarını inşa ederken hangi anlayıştan, nasıl feyz aldığından da göstergesi gibi. “Toplumun huzuru, güvenliği ve esenliğini” öne sürerek kültürel etkinlikleri, eylem ve gösterileri yasaklayanlar, kadınların huzur, güvenlik ve esenliğinin esamisinin okunmadığı bir anlayışı göklere çıkaran bu sözlerle tarafını açıkça gösteriyor. Kadınlara erkeğin dünyalarının birbirinden kesin çizgilerle ayrılmaya çalışıldığı toplumsal düzende kadınların güçlenmesinden, bağımsızlaşmasından duyulan korku, gündelik hayatta kadın düşmanlığının en vahşi bi-

çimlerde karşımıza çıkmasına neden oluyor. Yaşamın tüm alanları kadınların kıyafetleri, duruşları, bakışları, konuşmaları, oturuşları yüzünden saldırıya açık hale geldiği ve bizzat devlet eliyle saldırganlara müdahale hakkı tanındığı, faillerin ise sırtının sıvazlandığı bir cehenneme dönüyor.

HEDEF HEPİMİZİN ÖZGÜRCE YAŞAM HAKKININ YOK EDİLMESİ

İktidar temsilcilerinin sistematik olarak söylemlerinde kendine yer bulan ve çok çeşitli uygulamalarla hayata geçirilen “kültürel iktidar” olma meselesi, tüm yurttaşların yaşam hakkı meselesi. Bu meselenin ilk hedefinde de kadınlar var. Esasında iktidar kültürel iktidarını inşa ederken hedefine yurttaşların özgürce yaşama hakkını koyuyor, bu yaşam hakkına yönelik saldırılar ise öncelikli olarak kadınların haklarının tırpanlanmasının önünü açıyor, hamlelerini öncelikli olarak kadınların yaşamsal haklarına yönelik değişiklikler yönünde yapıyor. Kültürel, toplumsal alana yapılan bu gerici müdahalelerle, kadınların en yaşamsal haklarına yönelik müdahaleler birbirinden ayıramayacak denli iç içe, birlikte ilerliyor.

Kadınların toplumsal yaşamın eşit bir parçası değil, “tarikat” kurallarına tabi “cariyeler” haline getirilmesinde bizzat devlet aygıtları devreye sokulurken, “ahlak, aile, gelenek, görenek” lafları kullanılıyor. Hatırlayalım; AKP iktidarı İstanbul Sözleşmesi’nden çıkılma tartışmalarını başlattığında ‘ailenin çürümesi’, ‘ahlak yoksunluğunun çoğalması’, ‘manevi değerlerimize uyusmaması’ gibi gerekçeleri öne sürmüştü. Kız çocuklarının istismarının evlilikle aklanması, erken yaşta zorla evlilikler “gelenek görenekle” açıklanırken, konserlerin, tiyatroların yasaklanmasına da ‘halkın inanç ve gelenekleriyle uyusmamak’ gerekçeleri sunuluyor. İktidarın tüm toplumu karanlığa sürükleyen “kültürel iktidar olma” hamleleri, hepimizi, ama en çok kadınları ve kız çocuklarını etkiliyor.

Dolayısıyla mesele sadece “yaşam tarzına müdahale” meselesi değil, bizzat yaşam hakkının kendisine müdahale. Farklı inançlardan, farklı yaşam tarzlarından, farklı kesimlerden kadınların ve kız çocuklarının yaşam haklarını hedef alan bir müdahale.

SALDIRILAR YOĞUNLAŞACAK

Tam da bu nedenle bugün sokaklarda ses çıkararak, haklarımızdan da hayatlarımızdan da vazgeçmiyoruz diyen, İstanbul Sözleşmesi’nin feshedilmesine ilişkin Danıştay’daki duruşma için yollarda, öldürülen her bir kız kardeşimiz için adliyelerde, cinsel tacizi önleme birimlerini güçlendirmek için kam-püslerde, Onur Yürüyüşü için sokaklarda yan yana gelenler sadece “yaşam tarzı”nı değil, bizzat yaşam hakkını savunuyorlar. Bu mücadele “sosyal ve kültürel olarak iktidar olamadık” diye hayıflanarak iktidarın karşısında duran bir mücadele. Bu yüzden de önümüzdeki seçim döneminde, halk nezdinde desteği iyice zayıflayan tek adam iktidarının varlığını devam ettirebilmesi açısından kendisine en büyük tehdit olarak gördüğü mücadele alanlarından biri. Önümüzdeki günler, tam da bu yüzden, bu mücadelenin öznelerine daha büyük saldırıların da yaşanma ihtimalinin olduğu günler. Bir yaşam hakkı mücadelesi olan kadın mücadelesini kriminalize etmek, bastırmak için ellerinden geleni yapacaklarını görmek zor değil. Kadın derneklerine “ahlaksızlık” gerekçesiyle açılan kapatma davaları, 25 Kasım ve İstanbul Sözleşmesi eylemlerine katılan kadınlara açılan davalar, yapılan her etkinliğin ve eylemin büyük bir polis baskısı altında zapturapt altına alınması çabası, kadın hareketini itibarsızlaştırmaya dönük söylem ve hamleler de bunların göstergesi.

Buna karşı yapılacak olan en önemli şey; kadın mücadelesinin temel dinamığının bu ülkede yaşam hakları ellerinden alınan geniş kadın kesimleri olduğu vurgusunu defaatle yaparak, mücadelenin eksenini genişletmek, tek tek yapılan tüm saldırılara karşı topyekun karşı durmak, yapılan saldırıların tek tek kurumlara, örgütlere, kişilere değil, tüm harekete yapıldığını görerek yan yana durmak, birlikte hareket etmek.

Fotoğraf: İstanbul Sözleşmesi’nden Vazgeçmiyoruz Kampanya Grubu

GENÇLERİ KUTU PARK'A MAHKUM EDEN HAYAT:

Evlerin içi şiddet ve yoksulluk dolu

İlknur HAYLAZ
Esenyalı-İstanbul

Emekçi mahallelerde tablo giderek ağırlaşmaya devam ediyor. Yoksulluk, sürekli gelen zamlar ve eriyen ücretler... Bir de artan şiddet, ve maalesef artan madde bağımlılığı... Ülkenin içinde bulunduğu bu süreçten en çok etkilenenler kadınlar ve gençler... Ekmek ve Gül dergisinin haziran sayısında Esenyalı'da yaşayan gençlerin sorunlarını anlattığımız "Gençleri Kutu Park karanlığına bırakamayız!" başlıklı yazımızda, yoksulluğun içine doğan, eğitim olanaklarına ulaşamayan, mahallede türeyen çetelerce küçük yaşta madde kullanımına alıştırılan, hiçbir gelecek hayali dahi kurmayan emekçi çocuklarının yaşadıklarını anlatmıştık. Bu tabloya bir de çocuklarının geleceği buralarda heba olan annelerinin yaşadıkları üzerinden bakalım diye evlerini ziyaret etmeye karar veriyoruz.

EVLERİN İÇİ ŞİDDET DOLU

Kutu Park'ta takılan gençlerin evlerini ziyaret ettiğimizde gençlerin yaşadığı sorunların başka boyutlarına da tanıklık edeceğimizi biliyorduk. Çocuğu Kutu Park'a takılan, bizim de uzaktan tanıdığımız bir kadın, ziyaretimizde dışarıda çocuğunun ne yaşadığından bihabermiş gibi davrandı. Epey sohbet ettik. Onu ziyaretimizden iki saat sonra kadının bir komşusu bizi aradı, kadının şiddet mağduru olduğunu ve Kutu Park'ta türlü kötü alışkanlık edinen kızının da taciz mağduru olduğunu söyledi. Ayrıca bunlardan eşinin haberinin olmadığını eğer olursa kadına ve kızı zarar vereceğini söyleyerek, "Kemiklerini kırar, kızını da öldürür, lütfen bir daha gelmeyin. Duyulursa kocası mahveder kadını" şeklinde konuştu. Komşusuna bu sözleri bize söyletmenin, görüştüğümüz kadın olduğunu biliyoruz, ona her türlü desteği sunacağımızı, ihtiyacı olduğunda, destek istediğinde burada olduğumuzu kendisine iletmesini söyledik. Kadınların, daha ağır bir şiddet riski söz konusu olduğunda gösterdiği bu sessizliğin nedenlerini elbette biliyoruz, daha önce de tanık olduk.

Yine Kutu Park'ta takılan gençlerden birinin annesiyle görüştüğümüzde hem annenin hem de babanın işsiz olduğunu öğreniyoruz. Baba alkol bağımlısı, sürekli şiddet uyguluyor eşine ve çocuklarına. Anne bizimle konuşurken titriyor: "Kim ister ki çocuğu

böyle olsun ama elde yok avuçta yok. Çocuk okulu bırakıp bir oto tamircide işe başladı, ilk orada sigara içmeye başladı. Sonra eve hiç para vermemeye başladı. Babası sürekli onu dövdüğü için o da gece sabahlara kadar dışarıda parkta arkadaşlarıyla takılıyor. Babası sızıp uyuyunca eve geliyor. Kutu Parkı hiç duymadım, o mahalleye gittiğini bilmiyordum, çok uzağa gide miyorum, peşine düşemiyorum küçük çocuğum var" diyor.

'BU GENÇLERİN GİDEBİLECEĞİ DOĞRU DÜZGÜN YERLER OLSA'

Yine okulu bırakıp çalışmak zorunda olan başka bir çocuğun ailesinin evindeyiz. Çocuk da evde. Kardeşlerinin ortancası olan bu çocuk henüz 14 yaşında ve sosyal medyada fenomen olmak istiyor. "Okuyup ne olacak ki? Bu fakirlik bitecek mi? Neden ben de bir Enes Batur olmayayım" diyerek bizi de sayfasını beğenmeye davet ediyor. Sohbetin devamında okula neden gitmediğini anneden dinliyoruz: "Okula nasıl gitsin, cebine 5 kuruş para koyamadım. Yardımcı kitaplarını alamadım. Yırtık çantayla gitmek istemiyordu. Diğer çocuklar onunla alay ediyordu. Dersleri de kötüye gidince bıraktı okulu. Hafta

sonları babasıyla semt pazarlarında çalışıyor. Bu çocuk böyle de mutsuz oluyor..."

Gittiğimiz bir diğer evde ise; yine kadın şiddet mağduru. Çoğu kez çocuğun gözü önünde yaşanmış bu şiddet. Hatta bir defasında ağır yaralanmış kadın ve kadını yaralayan eş ifadesi alındıktan sonra bırakılmış. En sonunda sığınmaevine giderek hayatını kurtaran kadın "Böylece boşanabildim. Çalışmak zorundayım, bütün gün çocuğum ne yapar, nereye gider, kontrol edemiyorum. Hep tek başıyaydım, bırakacak kimsem de yok. Ama gençlerin gidebileceği spor salonları, kültürel etkinlik yapabilecek yerler, ücretsiz etütler olsa en azından anneleri çalışan çocukların böyle bir şansı olsa belki sokaklarda kalmak zorunda olmaz ve türlü kötü alışkanlıklar edinmezler" diyor.

Derdi yaşananın çözümü bu. Evet, haklı. Kadınlara karşı işlenen bunca suça etkin önlemler alıp, cezalar verilmesi gerekir. Şiddet sonucunda etkilenen çocukların desteklenmesi gerekir. Kadın ve çocukların bağımsız bir yaşam sürmesinin olanaklarının sağlanması gerekir. Tüm çocuklar ve gençlerin çocukluklarını ve gençliklerini yaşayabilmeleri için ailelerinin insanca geçinecek bir gelire sahip olabilmesi gerekir. Ama yok; gençlerin gelişimi için spor, müzik, dans vs. gibi işe yaracak bir tane merkez, bir tane tesis yok Esenyalı Mahallesi'nde. Ama ne yazık ki, ranta dayalı her şey var.

ÇOCUKLARIN HAKLARI VARDIR

Fotoğraf: Şehlem Kaçar/csgorselarsiv.org

ÇARESİZ DEĞİLİZ!

ÖNCELİKLE bizim mahallemizdeki Kutu Park, yalnızca tek bir örnek. O parkın ve onun gibilerin içinde ve dışında yaşanan her şeyin yerelden genele tek sorumlusu bu sistemin ta kendisi. Gençleri geleceksizliğe mahkum etmek isteyenler, onları umarsız, çaresiz bırakmak isteyenler... Aynı sistem zengine bu yaşamı reva görmüyor, aksine dünyanın tüm güzelliklerini zenginler yerken, yoksul işçilerin çocukları korkunç bir geleceksizlikle karşı karşıya. Çaresiz de umarsız da değiliz. Hayatlarımızın ipini kendi ellerimize alabiliriz. Hayatı gençler için Kutu Park'tan ibaret kılmaya çalışanlara karşı, bütün hayatı, tüm güzellikleriyle, hak ettiğimiz gibi özgürce, esenlikle, güven içinde birlikte kazanabiliriz.

SORUMLULUK KİMDE?

İÇİŞLERİ Bakanlığının uzun bir süredir devam eden bir kampanyası var; 'En İyi Narkotik Polisi Anne'... Uyuşturucu ile Mücadele Gününde yine her yer bu sloganın yazdığı afişlerle donatıldı, projenin rakamlarla anlatıldığı kısa filmde, annelerin hassasiyetinin önemine vurgu yapıldı.

Kadınlar uğradıkları şiddet nedeniyle evin dışına bile çıkamazken, kendi çocuğunu takip edemezken yaşadığı sorunlar yetmezmiş gibi bir de annelerin sırtına bunu yüklemek istiyorlar. Peki bu açıklamayı yapanların asayışı sağlama sorumluluğu nerede?

Bu ülkede neden emekçi semtlerde yaşayan çocuklar okulu bırakmak zorunda? Neden aileleri ceplerine ufak da olsa bir harçlık koymuyor? Neden küçük yaşta işçi olmak zorunda ve neden uyuşturucuya mücadeleyle anne hassasiyetine bağlıyorsunuz? Sorunun çözümü bu olsaydı sanırım bugün Kutu Park'tan bahsetmezdik.

Fotoğraf: İçişleri Bakanlığı | 'En İyi Narkotik Polisi Anne' projesi tanıtımı

Liseliyim, abimin şiddetine dur dedim, değiştireceğim!

Ben 10. sınıf öğrencisiyim ve ailemle yaşıyorum. Ailem, erkeklerin üstün olduğunu ve erkeklerin bir dedikinin ikiletilmemesi gerektiğini düşünüyor. Bu yüzden abim ve annemle sorunlar yaşıyorum ve bu tartışmaların sonu hep şiddetle bitiyor. Erkek olduğu için her şeyi yapabileceğini düşünüyor. Annem de ona destek oluyor ve "Erkek adam dediğin yapar" cümlesini kullanıyor. Abim istediği saatte eve girip çıkabiliyorken ben dışarıya çıkamıyorum, telefonum ailemde ve hiçbir sosyal yaşamım yok. Bu yüzden abimle sürekli tartışıyoruz. En son tartışmamız bilgisayarda kız arkadaşım ile konuştuğum içindi. Bana şiddet uyguladı. Bu sefer dayanamadım ve karakola giderek abimden şikayetçi oldum. Polisler, abimin bana neden şiddet uyguladığını sorduklarında nedeni olsun ya da olmasın bana dokunamayacağını söyledim.

ÇOCUK YURDU MU CEZA EVİ Mİ

Abimden şikayetçi olduktan sonra çocuk yurduna yerleştirildim, orada rahat olabileceğimi düşündüm ama çok yanılmışım. Çünkü belirli kurallar vardı ve uyumak zorunluydu. Oradaki kişilerle konuşamıyorduk, konuşursak tutanak yazılıyordu, eve gitme süremiz 2 ay uzuyordu. Su içerken ve tuvalete giderken izin isti-

yorduk. Yeni gelenler 15 gün boyunca odadan çıkamıyordu, televizyon izleyemiyordu, dışarıya hava almaya çıkamıyordu. Bu süreçte en önemli konu ise okula gidemiyorduk. Canları tehlikede olmasına rağmen herkes evlerine gitmek istiyordu çünkü devlet bizlere yaşanabilecek bir yer sunmayıp mutluluğumuzu, güvenliğimizi, hayatlarımızı düşünmeyerek saçma sapan kurallar koymuştu.

Yurtta sadece 2 gün dayanabildim. Ev tehlikeli ve kötüydü ancak yurdun evden ve ceza evinden hiçbir farkı yoktu. Kurallar orayı yaşanmaz kılıyordu ve bu kurallar zaten sırf orada kalmayalım diye konulmuştu. Daha sonra ailem beni almaya geldi. Danışmanlar annemle konuşarak aynı şeyin bir daha yaşanabilme ihtimalini sordu. Annemin cevabı hayır oldu. Bana eve gitmeyi isteyip istemediğimi sordular. Aslında gitmek istemiyordum ama yurttan evet dedim ve beni aileme teslim ettiler. Şu an kendimi güvende hissettiğimi söyleyemem çünkü abimin bana tekrar şiddet uygulamayacağını bir garantisi yok. Bu şekilde yaşamayı, özgürlüğümün elimden alınmasını istemiyorum.

HAYATLARIMIZDAN VAZGEÇMİYORUZ

Şu anki iktidarın hayatlarımız için doğru bir politika üretmesi, bu sorunları gidermesi asla mümkün değil. Artık öldürülmek istemiyoruz, Anıt Savaş'a bir isim daha eklenmesini istemiyoruz. Bu yüzden 6284 sayılı Kanun'un, İstanbul Sözleşmesi'nin etkin uygulanması şart. Binlerce kadın korkmadan, şiddetsiz ve özgürce yaşamak istiyor. Onlara korkmadığımızı, itaat etmediğimizi, haklarımızdan ve hayatlarımızdan vazgeçmediğimizi göstermek için birleşerek, örgütlenerek bu düzeni değiştirmeliyiz!

Antep'ten liseli genç bir kadın

Fotoğraf: Emre Orman/csgorselsiv.org

Görsel: Freepik

Tek hissettiğim endişe

SON bir seneye dönüp bakınca endişe ve stresten başka bir şey aklıma gelmiyor. Sınav hazırlanan bir öğrenci olarak hem kendimi eve kapatmak zorunda kaldım hem de dışarıya kendimi atmak istedim. Ders çalışmaktan bunaldığım çok zaman oldu. Sonra ders çalışmazsam, üniversiteye gitmezsem ne olur diye düşündüm. Aslında pek bir şey kaybetmezdim ama yine de üniversiteye gitmek istediğimi fark ettim. Hem üniversiteli olmak nasıl bir duygu, üniversite ortamı nasıl bunları merak ediyorum.

Şu an bir tanıdığımın firmasında online olarak çalışmaya başladım. Evrak kontrolü, müşterilerle iletişime geçmek gibi işleri yapıyorum. Harçlığımı çıkarabilmek için girdim bu işe. Okul açılınca nasıl olur bilmiyorum. Nereyi tercih ederim, şehir dışı mı olur, neler yaparım bunları düşünüyorum hep.

Sınava çalışırken ülkede yaşanan olayları takip ettim. Uzak kalmak istemedim. En çok ekonominin giderek kötüleşmesi ve kadın cinayetleri beni etkiliyor. Düşünüyorum da, annem de çok müdahaleci bir kadın olmasa da hayatıma karışıyor benim. Özellikle giydiklerime. Beni korumak için yaptığını söylüyor bunları. Ben bu durumdan çok sıkılıyorum. Bu yüzden üniversiteye dair de endişelerim var. Neler olacak, annem ne yapacak, ekonomik olarak karşılayabilecek miyim, bunların hepsini düşünüyorum. Arkadaşlarımla konuşurken onların da bunları dert edindiğini görüyorum. Ben üniversiteye gitme heyecanı yaşayamadan bunları düşünüp duruyorum.

Üniversiteye gidecek bir genç KOCAELİ

MERHABA ben Zehra, yeni 18'ime girdim. Bu sene yaşadığım stres yüzünden üniversite

sınavını başaramayacağımı girmeden önce biliyordum. Kendimi kandırmak amacıyla gitmiştim sadece. Ailem her ne kadar "Çalışmadın, çalışsan yapardın" dese de onlara yaşadıklarımı anlatamadım.

Yazın herkes gezerken ben çalışmalıyım, üniversiteye gitsem bile yazı zamanlı çalışmak zorundayım. Bir öğrenci olarak öğrenmek ve yaşatlarımla eğlenmek yerine ben bulup aileme yardım etmek zorundaydım.

Ben Zehra, küçük yaşta büyüklerimin "büyümüş de küçülmüş" klişesi ile büyümüş biriyim. Küçük yaşta yaşatlarımla eğlenirken ben para biriktirip kitap alma derindeydim.

18'ime girdiğim anda iş aramaya başladım bile. Bir yünden şanslıyım aslında çünkü çocuk yaşta okulu bırakıp ailesine yardım etmek için çalışan insanlar var. Ama neden daha iyisi değiliz de daha kötüsü olmadığımız için mutluyuz? Neden ben yazın tatil yapmıyorum? Sonuçta 1 sene boyunca eğitimimi aldım ve kendimce iyi bir sonuçla okulu bitirdim. Çünkü ülkemde tatil sadece turistlere özel. Ben tatil yapmak

Ben Zehra, 18 yaşında borçlu ve çalışmak zorundayım

Görsel: Freepik

yerine o turistlere hizmet edeceğim. Çünkü okumam için bir birikime sahip olmalıyım. Okulu kazanamazsam bile kendimi geliştirmek yerine kendimi köleliğe hazırlamalıyım.

Ben Zehra'yım, bu ülkedeki çoğu genç gibi yaşanan olayların farkındayım. Ülkem için en iyisini yapıp en iyi eğitimi almalıyım. Ama bu gençlik yıllarımı daha fazla borçlanmak için geçiriyorum. Bu güzel yaşlarımda eğlenmek ve öğrenmek yerine, kasiyerlik, garsonluk, amelelik yapıyorum...

Tabii ki garsonlar, kasiyerler için bir kötüleme yapmıyorum. Bunlar da saygı duyulması gereken meslekler. Ama neden üç dil bilen, iyi eğitim almış insanlar kasiyer veya garson oluyor bunu da düşünmek lazım. Neden gençler yazın gezmek yerine işe

giriyor? Bunlara çözüm bulmak sadece bizim mi ellerimizde acaba!

Biz gençler eğlenmek yerine, ülkenin sorunlarını düşünmeye devam edeceğiz. Çözümler bulacağız, bunları gerçeğe dönüştürmek için uğraşacağız. Ben buradan ailelere de seslenmek istiyorum. Bizim bu halimizi görüp de "Biz sizin yaşınızda eğlenmeyi, tatili bilmezdik" demeyin, sizin zamanınız bitti artık. Artık insanlar emeklerinin karşılığını, tatillerini almak istiyorlar. Bize bunları söylemek yerine bizi destekleyebilirsiniz. Biz de çimler olarak fillere meydan okuruz, ne dersenez?

Zehra İZMİR

Sağlığın için harekete geç!

**Uzman
Fizyoterapist
Hande YILMAZ**

Hareketsiz yaşam her yaştan kesimi ilgilendiren bir konu. Ama ülkemizdeki okullarda spor etkinlikleri için yeterli alan bulunmaması, bulunsa dahi donanım yetersizliği, beden eğitimi ders sürelerinin kısa olması çocukların okul içindeki fiziksel hareket imkanını daha da kısıtlıyor. Ayrıca şehirlerde yeterli sayıda oyun alanı, park ve spor alanlarının bulunmaması, bulunsada dahi küçük yaşlardan itibaren çocukların sınav hazırlığına başlamalarından dolayı fiziksel aktiviteye katılımlarının kısıtlanması çocuklarda hareketsiz yaşamın neden olduğu problemlerin artmasına sebep oluyor. Çocukların bulundukları semtin sosyo-ekonomik koşulları, ülkenin eğitim ve sağlık politikaları gibi faktörler de çocukların fiziksel aktiviteye katılımlarını olumsuz yönde etkiliyor.

HAREKETSİZ YAŞAM OBEZİTE RİSKİNİ ARTTIRIYOR

PANDEMİYLE birlikte sosyal izolasyona en çok maruz kalan gruplardan olan çocuklar sosyal hayattan uzaklaşarak psikolojik ve sosyal açıdan değişim yaşadılar. Çocukların ev içinde uzun süre televizyon, bilgisayar, tablet ile geçirdikleri ekran süresinin artması fiziksel aktivite düzeylerinde azalmaya ve yemek düzenlerinin bozulmasına neden oldu, çocuklar daha hareketsiz yaşamaya başlayıp daha fazla kilo alma eğilimi gösterdi. Buna bağlı olarak da çocukluk çağı obezitesi oranı arttı. Yapılan araştırmalar 10-13 yaşlarında obez olan çocuğun yetişkin olduğunda da yüzde 70 oranında obez olacağını gösteriyor.

KRONİK HASTALIKLARA DAVETİYE

Hareketsiz yaşam ve obeziteyle çocuklarda; karaciğer yağlanması, uyku apnesi, tip 2 diyabet, kardiyovasküler hastalıklar, yüksek kolesterol, astım, glikoz intoleransı, insülin direnci, menstrual anormallikler, denge bozuklukları ve ortopedik problemlerin görülme sıklığı artıyor. Ayrıca hareketsizlik nedeniyle çocukların vücut postüründe bozulma meydana gelebilir. Bu da çocuklarda bel, sırt, boyun, bacak ve ayak ağrıları gibi vücut ağrıları görülme ihtimalini yükseltir. Hareketsizlik kemik, kas ve eklemleri de etkilediği için çocuklar sakatlanmaya daha açık hale gelir.

ÇOCUKLARIN HEM FİZİKSEL HEM SOSYAL GELİŞİMİ İÇİN...

DÜZENLİ fiziksel aktivite çocuk ve gençlerin fiziksel, sosyal ve mental gelişimi için oldukça önemli. Sağlıklı yaşam için kişinin tüm yaşamı boyunca egzersiz alışkanlığına devam etmesi, bu alışkanlığı çocukluk döneminde kazandırılması gerekli.

- Düzenli fiziksel aktivite kemik, kas ve eklemlerin sağlıklı bir şekilde gelişmesini sağlayarak kas iskelet sisteminin korunmasını sağlar. Ayrıca beden kitle indeksinin kontrol edilmesi, vücuttaki yağ kitlesinin azalmasını, kalp ve akciğer fonksiyonlarının

gelişmesine katkı sağlar.

- Düzenli fiziksel aktivite yapan çocuklar, hareketsiz yaşayan çocuklara göre daha gelişmiş hareket ve sosyal becerilere sahip olurlar ayrıca depresyon gibi mental durumlarını kontrol etme becerileri de daha gelişmiş olur.

- Düzenli fiziksel aktivite; kişilerin sigara, alkol, ilaç gibi zararlı alışkanlıklar edinmesini engellediği gibi onların sağlıklı beslenme ve sağlıklı davranışlar elde etmesine de yardımcı olur.

EVDE, SOKAKTA ÇOCUKLARLA BİRLİKTE HAREKET İÇİN ÖNERİLER

ÇOCUKLARIMIZIN egzersiz alışkanlığını geliştirebilmek ev içinden başlar. Ebeveynlerin kendileri için egzersiz hayatlarına alıp çocuklarına bu davranış gelişiminde örnek olabilir. Ailelerin çocuklarını sağlıklı zaman geçirmeleri için onları oyun, spor, egzersiz yönünden teşvik etmesi önemli.

Ev içinde uygulanabilen güvenli, kolay fiziksel aktiviteler ve oyunlar kurulabilir.

Aile fertleri ev içinde birlikte yapabilecekleri germe ve kuvvetlendirme egzersizleri, denge koordinasyona yönelik egzersizler, pilates, yoga gibi meditasyon içeren egzersizlerden faydalanabilirler.

Ayrıca ebeveynler internet ve televizyon vasıtasıyla fiziksel aktiviteye teşvik eden egzersiz videolarını çocukları ile birlikte uygulayabilirler.

Ev içinde ya da sokakta oynanabilen sek-sek, saklambaç, is-

top, sallanan kuyruk gibi oyunlar çocukları harekete teşvik eder ve çocukların uzun süre bilgisayar ya da televizyona bağımlı olmasının önüne geçer.

Birlikte yürüyüşe çıkmak, bisiklete binmek ve park alanlarında vakit geçirmek çocuklar için eğlenceli fiziksel aktiviteler olabilir. Aile ile yapılan aktiviteler aile içinde sosyalleşmeyi ve paylaşımı çoğaltır.

Çocukları sevdikleri spor dalına yönlendirmek onları hem harekete teşvik eder hem de yaşlıları ile sosyalleşmesine olanak sağlar. Bir takımın parçası olmak çocukların hayatına disiplini, özveriye ve çalışkanlığı getirir.

Gelecekte okullardaki fiziksel aktivite yapabilme olanaklarının artması, semtlerde park ve bahçelerin çoğaltılması, sağlık politikalarının egzersizi teşvik etmesi ve toplumda egzersiz alışkanlıklarının gelişerek sağlıklı nesiller yetişmesi umuduyla.

GÖNLÜNCE EĞLENDİĞİ ALANLAR ÇOCUKLARIMIZIN HAKKI!

YENİBOS-

NA'da oturan ve her gün çalışmaya Bakırköy'e giden bir işçiyim. 9 yaşında bir kızım var. Yakınlımda kızımı okula bırakabilecek kimse olmadığı için iş yerine yakın bir okula yazdırdım. Her gün birlikte iş ve okul stresi ile yollara düşüyoruz. İş, okul ve ödev derken yoğun geçiyor günler. Hafta sonu gelince biraz hava alalım, birlikte bir şeyler yapalım istiyoruz. Ben yürüyüş yaparım, kızım oyun oynar diye en yakınımda olan parka gitmek istiyoruz. Fakat bulunduğumuz çevrede çok sınırlı sayıda park var. Oturduğumuz semt emekçi semti ve göç alan git-tikçe kalabalıklaşan bir yer. Parklar çocukların yakınında olan, fiziksel açıdan gelişip sosyalleşebileceği en yakın yerler ancak bulunduğu konomu en yakın parkta salıncaklar çok az, çocuklar uzun süre sıra bekliyor, sıra çok olunca salıncakta dilediğince eğlenemiyor. Sosyal tesis adı altında açılan kafeler de parkı tamamen küçülttüğü için yürüyüş yolları kısıldı ve çocukların oyun alanı azaldı. Parkta kaydıraklar ve diğer oyuncaklar da yetersiz kalıyor. Yeşil alanlarımız, parklarımız artık ihtiyaçlarımızı karşılayamayacak kadar azaldı. Kendi mahallemizde uzağa gitmeden nefes alabileceğimiz alanlara ihtiyaç duyuyoruz. Malum her gün gelen zamlarla tatile gitmek bizler için lüks oldu. Bizler çocukken sokaklarda gönlümüzce oynayarak sosyalleşiyor, eğleniyor ve enerjimizi atıyorduk ama çocuklarımız bundan mahrum. Biliyorum ki birçok anne aynı sorunu yaşıyor, 'Ne yapacağız, çocuklarımız nasıl sağlıklı büyüyecek?' diye düşünüyoruz. Bu yaz aylarını çocuklarımız için nasıl dinlenecekleri ve eğlenecekleri bir tatile çevireceğiz Ekmek ve Gül aracılığıyla sormak istiyorum. Bir ebeveyn olarak çocuklarımızın güvenli bir ortamda doyabildiğince çocukluğunu yaşadığı, eğlendiği, sosyalleştiği alanlar istiyoruz...

**Bir kadın işçi
Bakırköy/İSTANBUL**

Fotoğraf: Freepik

DOĞAYA, BİLİME, İNSANLIĞA ÖZGÜRLÜK İÇİN...

Değişmeye ve değiştirmeye var mısın?

Fotoğraf: Ekmek ve Gül

Hazan İLİK

Memleketimize çoktan bahar geldi. Şimdi asmanın sürgün veren dallarında, nergisin, zerenin taç yapraklarında “yaz”ı kutlamaya geliyoruz.* Belki de her yıl olduğundan daha da zorlu ve yorucu bir yılı geride bırakıyoruz. Ne kişisel hayatlarımızda ne de memleket ortamında şimdilik “kutlama” yapılacak bir durum yok gibi gözüküyor olabilir. Üstelik bu yılın yorgunluğunu üzerimizden atıp rahatlayacak bir tatile ayrıracak bütçemiz de bir durup nefes alacak vaktimiz de yok belki. Ama biz, “eski”nin içindeki “yeni”yi görmekte ısrar ederek değişimin mümkün ve zorunlu olduğunu bilmenin gücüyle; bu değişimi gerçek kılma inatıyla ve tüm yaşama arzumuzla bu yıl 19. kez dikiliyoruz kötü giden her şeyin karşısına. En insanca isteklerimizin hak değil hor görül- düğü, dünyayı var eden ellerimize rağmen var ettik- lerimizin küçücük bir

azınlığın cebine girdiği insanlık dışı bu koşullarda paranın egemenliğine karşı Türkiye gençliğinin kendi gücü ve imkanlarıyla örgütlediği Gençlik Yaz Kampı’nda çalınmış yaratıcılığımızı yeniden keşfedecek, alın terimizin karşılığını aldığımız bir dünyanın provasını yapacağız. Birlikte olmanın verdiği güçle, sorunlarımızı tartışıp onlara birlikte çözüm arayacak, sıcakladığımızda Ege denizinde serinleyecek, akşamları konserlerde dans ederken tüm yılın stresine bir mola verip derin bir nefes alacağız. Paylaşmak, üretmek ve kendi özgür dünyamızı inşa etmek için, 19. Gençlik Yaz Kampı’na!

ATÖLYELER, FORUMLAR, SÖYLEŞİLER, KONSERLER, DENİZ, KUM, GÜNEŞ...

Modern dans atölyesinden, kadın çalışmaları

atölyesine, evrim atölyesinden, ritim atölyesine... Daha sayamayacağımız kadar çok atölyede hep uzaktan gördüğümüz, duyduğumuz kadar bildiğimiz her şeyi bu sefer birlikte öğrenecek, belki de ilk defa heykel yapmayı deneyecek, bir resmin nasıl yapıldığını öğreneceğiz. Söyleşiler, forumlar, atölyeler, konserler, spor turnuvaları ve oyunlar... Birbirinden farklı etkinlikler bizi bekliyor. Deniz, kum, güneş de cabası! Kamp yaşamında yemeğimizi birlikte hazırlayacak, temizliğimizi hep birlikte yapacağız. Beraber patates doğrarken bile şarkılar söyleyerek eğlenmesini bileceğiz. Türkiye’nin dört bir yanından, onca farklı dil ve kültürden yeni dostluklar kazanacağız. Paylaşmanın ve birlikte üretip birlikte tüketmenin vereceği hissi kamptan döndükten sonra bile unutamayacağız.

Çağrımız tüm Türkiye gençliğine olduğu kadar Ekmek ve Gül okuyucusu kadınlara. Kaygılarımıza, korkularımıza, tereddütlerimize sebep olan her şeyi bu kampta tersine çevireceğiz. ‘98 yılında Bergama Dünya Gençliği Buluşması ile attığımız ilk adımdan bu yana edindiğimiz tüm birikimimiz ile bireycilik ve bencillığe karşı dayanışmayı, yalnızlığa karşı el ele vermeyi ve yan meyi, sessiz kalmaya, susturulmaya zorlanmaya karşı cesaretle ses çıkarmayı, her türden yok sayılma ve ayrımcılığa karşı eşitliği yeniden mümkün kılacağız. Her türlü sorunuzu cevaplamak, kamp hakkında bilgi vermek ve tanışmak için biz buradayız; gelin, bu davete katılın!

18-25 Ağustos’ta İzmir-Selçuk’ta başımızı birbirimizin omzuna yaslamaya, içimizi yıkamaya gidiyoruz!

*Sezen Aksu, Kutlama

Başvuru için:

DENİZİN UZUN TAÇ YAPRAĞI

*Ve sokaklar boyunca kanı çocukların
Akıyordu öylece, çocuk kanı gibi
Gelin görün sokaklar kan
Gelin görün sokaklarda kan
Gelin görün kanı, sokaklarda akan...*
Pablo Neruda

Sevil ARACI

ŞİLİLİ şair Pablo Neruda; “uzun taç yaprağı, denizden, şaraptan ve kardan” diye tanımlamış Şili’yi. Romanımız ismini bu betimlemeyi alıyor.

Denizin Uzun Taçyaprağı’nda Isabel Allende 20. yüzyılda Avrupa ve Latin Amerika’yı şekillendiren tarihi olayların insani yansımalarını aktarıyor. Tarihsel bir anlatı olmasının yanı sıra, dönemin insanların duygularını da çok gerçekçi bir biçimde yansıtan roman güçlü karakterleri ile dikkat çekiyor.

İspanya İç Savaşı sırasında, Franco zulmü altındaki İspanya’da başlayan kahramanlarımızın hikayesi uzun bir deniz yolculuğu ile Şili’ye kadar uzanıyor. Romanın baş karakterleri olan genç Doktor Víctor Dalmau ile Piyanist Roser Bruguera’nın hayatları, savaşların, göçlerin ve ayakta kalma mücadelesinin hikayesi.

Roser keçi çobanyken Don Santiago tarafından evlat ediniliyor ve yine Don Santiago onun müzik yeteneği keşfedip geliştirmesi için ona olanaklar sunuyor. Böylelikle Roser’in küçük bir kızıdan, güçlü, azimli bir piyaniste dönüşmesinin hikayesini izliyoruz romanın sayfaları boyunca. Victor’un savaş alanında yaralı bir askerin kalbine çıplak elleri ile yaptığı mucizevi müdahaleden başlayarak çok başarılı bir kardiyolog oluşuna kadar yaşananlara da tanıklık ediyoruz yine romanda.

Avrupa savaşların pençesinde kıvrılırken Víctor ile Roser ülkelerinde bir türlü kavuşamadıkları huzur ve barışı aramak için çıktıkları yolda Şili’ye ulaşıyorlar. Şili’ye göçmen olarak kabul edilmelerinde önemli rol oynayan şey o dönem seçici kurula yer alan Şair Pablo Neruda’nın sanatçılara da kontenjan ayırması. Başlangıçta aradıklarını buldukları bu ülke, 1973’te Salvador Allende’yi deviren askeri darbeye kadar onlara istediklerini ver-

se de sonları yine faşizm ile mücadele oluyor.

Doktor Dalmau, İspanya’da çok yara almadan kurtulabildiği faşizmin tüm kötülükleri ile Şili’de yüzleşmek durumunda kalıyor. İşkenceden hapsedilmeye, toplama kamplarında yaşam mücadelesi vermekten mesleğinden alkonulmaya türlü cefaları yaşayan doktor, Roser’in çabalarıyla kurtarıldıktan sonra Roser ile birlikte Venezuela’ya sığınıyor. Darbenin etkilerinin azalmasıyla Şili’ye dönen çift, Franco’nun ölümünden sonra bir süre yaşamayı denedikleri İspanya’da artık bir yabancı olduklarını fark ettikleri altı aylık bir süre haricinde, ömürlerinin geri kalanını Şili’de geçiriyorlar.

Romanda, Doktor Dalmau sekseninde hayatının dökümünü yaparken şöyle diyor: “Benim hayatım bir dizi deniz yolculuğu ile geçti, bu dünyada oradan oraya dolaştım. Derin köklerim olduğunu bilmeden hep bir yabancı oldum... Ruhum da denizlerde yolcu-

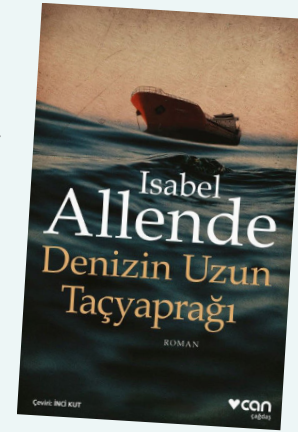
luk etti.”

Savaştan kaçanların göç yollarında yaşadıkları, savaşların insanların yaşamlarındaki acı etkileri, özgürlüklerin, demokrasinin nasıl eklemek gibi su gibi bir ihtiyaç olduğu ve faşizmin korkunç yüzü romanın sayfalarında akarken bir yandan da anlatılanlar insana bugünün dünyasından da tanıdık geliyor.

Pablo Neruda, Salvador Allende, Victor Jara gibi isimleri yan karakter olarak görebildiğimiz romanda bölüm başlarında yer verilen Neruda şiirleri ise kitaba ayrı bir renk katıyor.

Isabel Allende, romanın sonundaki teşekkür bölümünde, “Bu bir roman ama tarihi olaylar ve kişiler gerçek. Roman kahramanları kurgusal, onları tanıdığım insanlardan esinlenerek yarattım. Çok azını hayal etme gereği duydum çünkü her zaman her kitabım gibi soruşturma yaparken fazlası ile malzeme ile karşılaştım.” şeklindeki değerlendirmesi ile romanın kurgudan ziyade gerçeklere dayanan bir anlatı olduğunu ifade ediyor.

Kitap Neruda’nın ülkesini yakından tanımak isteyenler için de güzel bir kaynak. Herkese iyi okumalar.

‘Kuş Uçuşu’ bakarak gerçeği görmek mümkün mü?

ÖTEKİ TARAF

Ekran görüntüsü Kuş Bakışı dizisi resmi fragmanından alınmıştır.

Aliye CEYLAN
İzmir

Netflix'te yayınlanan ‘Kuş Uçuşu’ dizisi haziran ayının en çok izlenen yapımlarından oldu. Dizinin yayına girdiği bu dönemde basın özgürlüğünü kısıtlamaya yönelik uygulamaların artmaya başlaması kamuoyunda oldukça tartışılıyor. Bizim dünyamızda durum kabaca bu haldeyken bakalım ekrana yansması nasıl olmuş?

Öncelikle şunu belirtmek isterim ki dizinin temsil ettiği taraf patronlu, büyük ana akım medya şirketleri. Yani muhalif medyanın herhangi bir temsiliyeti söz konusu değil ve ona yöneltilmiş bir söz de yok. Ancak tabii ki dizinin temelinde oturduğu ‘gerçek habercilik’ tanımlamalarına karşılık, en doğru ve gerçekçi tanımlamayı yapacak olan da yine bu ülkenin muhalif medyası. Çünkü dizinin çatışması tam da burada başlıyor. Kısacık bir uyarı da geçeyim; ‘gerçek’ kelimesi çokça kez karşınıza çıkacak bu yazıda. Çünkü dizi tam da buraya vurgu yaparak başlıyor: “Gerçek görünümdür .” Ünlü sunucu Lale Kıran’ın yıllardır dostluk ilişkisini yürüttüğü arkadaşlarıyla birlikte hazırladığı bir program, “Öteki Taraf”. Dizinin geçtiği evrenin Türkiye’inde reyting kaygısı gütmenden gerçek habercilik yaptığı iddiasını taşıyan ve adaletli olmayı kendine görev edinmiş bir sunucu ve ekibi var karşımızda. Bir diğer tarafta da onların arasına girmeye, onlar gibi olmaya özenen ve bunun için her yolu deneyen yeni mezun genç bir kadın. Bu genç kadının serüvenine birazdan değineceğim.

GERÇEK HABERCİLİK DEĞİL REYTING MALZEMESİ

Programın yapımcısı, editörü ve sunucusuna baktığımız anda ultra lüks korunaklı yaşamları göze çarpıyor. Aynı zamanda “gerçek habercilik” yaptıklarına dair iddiaları da var. Bu da akla şu soruyu getiriyor; Yaşadığımız coğrafyada “doğru ve gerçek habercilik” yapan basın çalışanları bu şekilde mi yaşıyor? Son derece konforlu ve en önemlisi de güvende. Bu korunaklı durum, muhalefeti en fazla burjuva demokrasisi üzerinden yapabilen medyaya özgü olsa gerek. Kaldı ki eğer bir program yapımcısı, popüler bir sunucu, burjuvazi için tam bir kalemşor değilseniz, bu gösterilen koşullara uzaksınız demektir.

Gelelim dizideki ilk haber gündemine. 28 yıldır boru fabrikasında çalışan 3 çocuk sahibi bir işçi, mal çaldığı suçlamasıyla emekliliğine yalnızca 1 yıl kala işten atılıyor. Özellikle pandemi sonrası Türkiye’inde bu hikâyede de olduğu gibi işçiyi tazminatsız işten atmak için Kod 29, Kod 46, Kod 49 gibi sürekli değişen dayanaklar oluşturuldu. Dizide işlenen ilk haberde de bunun olması tesadüf olmasa gerek. Bakalım ana akım medya bu gerçekliğe nasıl yaklaşıyor?

Öteki Taraf programına konuk olan bu işçiden hikayesini anlatmasını isteyen Lale Kıran, işçi konuşurken araya girerek kendini açıklamasına fırsat vermeden, ona soru sormadan “Siz de o malları satınız” gibi bir ithamda bulunuyor.

Bunun üzerine öfkelenen işçi kendisine suçlama yönelttiklerini söyleyerek silahını çıkarıyor ve sonrasında güvenliğinin müdahale ettiği olaylar gelişiyor. Tabii başından sonuna kadar yayını kesmeden

devam eden Lale Kıran’ın ne denli iyi bir sunucu olduğu ve her durumu idare edebildiği “şovuyla” vurgulanmaya çalışılıyor. Bu sırada Kıran’ın eşi, çocuklarını etkilenmemeleri için televizyonun başından uzaklaştırıyor ancak milyonlarca vatandaş, çoluk çocuk (hatta belki de işçinin çocukları) bu olaya şahit oluyor.

Sonra işçiyi konuşmaya ikna ediyor Kıran, işçi çocukluğunda başlayan ve kendi çocuklarıyla devam eden nesiller boyu yoksulluk sarmalından ve çaresizlik hissinden bahsederken güvenlik müdahalesiyle şov bitiyor. Gündüz kuşağı programları gibi insanların acıyarak bir reyting malzemesine dönüştürüldüğüne şahit oluyoruz böylelikle... Habercilik adına tek bir gerçek soru sorulmadan, işçinin hayatına, çalışma koşullarına, aldığı ücrete, içinde bulunduğu psikolojik duruma, yaşadıklarına yol açan nedenlere dair hiçbir bilgi edinmeden zaten istenen sonucun alındığı bir program da böylelikle son buluyor. Habercinin (sunucu) ne kadar iyi ne kadar başarılı olduğunu anlatmaya yarayan bir araçsallaştırmaya kurban edilmiş zavallı adama dönüşüyor konuk. Ve aslında gösterilenin kimin gerçeği olduğu sorusu havada uçuşuyor.

BİTMEYEN ‘Z KUŞAĞI’ MUHABBETLERİ...

Çalışma arkadaşlarına karşı son derece nazik ve eşitlikçi davranan Lale Kıran, yapımcının hatasını bir diğer iş arkadaşı üzerine atmasına göz yumup kanaldan kovulmasına asla ses çıkarmıyor. İlerleyen günlerde ise kendi ekibindeki arkadaşlarının işten ayrılması ve kendi işini sektöre uğratması ihtimaline yönelik korumacı davranarak onlardan vazgeçmeyeceğini ifade ediyor. Tam da temsil

ettiği medyanın taraflı ve çıkarıcı yönüne yakışır bir şekilde.

Zaten orada başlayan stajyerlere de çalışanların dolaylı olarak öğütlediği şey kurnaz ve iş birliği olmaları. Kanalin sunucusunu aslan, stajyeri ise yırtıcı kuş olarak tanımlayan anlatıcı bakış açısı, medya dünyasını adeta plazaların içindeki güç savaşı alanı olarak betimlemiş. Bu savaş alanı içerisinde ise ne etğin ne ilkelere ne de insan yaşamının bir önemi yok. Yeni gelenlerde bu şekilde kıvım alıyor burada. Tıpkı genç bir stajyer olan Aslı gibi. Sinema ve dizilerde iş dünyasındaki kadın karakterlerin temsiliyetleri burada da genellikle ‘çakal, ahlaksız’ olarak kurgulanıyor. Aslan olabilmek için her yolu deneyen ve bir sürü hiyerarşik yapıyı aşarak başaran (birçok mantık hatasına rağmen) Aslı, sonunda o dünyaya giriyor. Artık bir değeri var! Burada Aslı üzerinden anlatılan şey ise son zamanlarda yine medyada dönen Z Kuşağı muhabbetleri... Dizide de bu kuşağın tanımlaması “emek vermeden yükselmek isteyen, boş işler peşinde” olarak veriliyor. Zaten içinde bulunulan ortamın herkesi buna ittiğini bir kenara bıraksak bile yöneltilmeyen itham bırakılmayan bu neslin, hangi döneme denk geldiğini, ne denli yokluklarla ve bunun getirdiği karamsarlıklarla mücadele ettiğini hesap etmiyor. Gerçekliğin bir andan ibaret olmadığı ve diyalektik bir süreç içinde oluştuğunu es geçip toplam bir sonuca varıyor kestirmeden.

Uzun lafın kısası bahsi geçen konuların hiçbirini derinleştirip net bir tavır ortaya koymayan, her olayı ve karakteri yüzeysel işleyen bir dizi Kuş Uçuşu, tıpkı gösterilen habercilik anlayışı gibi reytinglere oynuyor.

Bakırköy Belediyesinde sözleşme yenileme dönemi: İŞTEN ÇIKARILMA TEHDİDİ

Her sabah kalkıp işe gidiyor, akşam çıkıp eve gidiyorsunuz. Bunu yıllık tatil süreniz dışında 13 yıl boyunca yapıyorsunuz. Ömrünüzün 13 yılı ve emeğiniz. Ülkenin geldiği durumda geçinemez hale geliyorsunuz ve bunu sendikanız aracılığıyla toplu sözleşme döneminde dile getirip zammınızı istiyorsunuz. Zam veremeyiz deniliyor ve hakkınızı grev yoluyla arıyorsunuz. İşinizle tehdit ediliyorsunuz ve sözleşme döneminiz geliyor. Belediye Başkanı'nız açıklama yapıyor, "Bir gürültü kopacak, işçi çıkaracağım. Kimse bana ricacı olmasın, kesin kararlıyım" diyor, ne hissedersiniz?

SEBEP: GREVE ÇIKMAK!

Yine her günkü rutinle işe gidip bir sonraki ay çalışıyor olacak mıyım, yoksa çıkarılacak mıyım kaygısını taşımak çok yorucu, kırıcı bir süreç. Bu kadar yıl emek verip bir anda işsiz kalmak değersiz hissettiriyor insana. Üstelik çıkarılma sebebiniz greve çıkmış olmak.

Bir kamu kurumunda çalışıp hizmet üretenlerin halkın oylarıyla göreve gelmiş bir başkanın çalışan emekçiyi halkla karşı karşıya getirmesi, "Sizin paralarınızı boşa harcamam" demesi, "Maaşlar arasında fark var, bir işçi fazla alırken diğeri az alıyor, eşitlik sağlayacağız" deyip maaşı en azda eşitlemek istemesi... Evet ama maaşlar asgari ücrette eşitlenmek isteniyor.

Yüksek maaş düşerken maaşı az olanın maaşı artmıyor. İnsanca yaşam hakkı gasp ediliyor. Çalışma hakkı anayasal bir hak iken kişilerin iki duvarı arasında çok rahat feshedilebiliyor.

İşçinin birliğini sağlayacak sendikamız grev sürecinde "Kırmızı çizgilerimizden vazgeçmeyeceğiz" derken şu an sessiz. İşimiz, emeğimiz, geleceğimiz için yan yana durmaktan, haklarımızı savunmaktan başka bir yol yok bizler için. Bireysel bir kurtuluş yok ya hep beraber ya hiç birimiz.

BELİRSİZLİK YORUYOR

Ben 13 yıl boyunca Bakırköy Belediyesinde çalışmış bir işçiyim, çoğu zaman çocuklarımızdan, kendimizden fedakârlık yaparak çalışıyoruz. Belediye başkanımızın "Bir miktar daha işçi çıkaracağız bir gürültü kopacak" açıklaması bizi üzdü. Bu kadar kolay vazgeçilmek, bunun bu kadar rahat söylenmesi üzücü. Burada yılların emeği var. Şu an bu ruh haliyle çalışmıyorum çocuklarımla okul kaydını yaptıramıyorum çünkü süreç belirsiz. Çocuklarımızın düzeni de bizim çalışma durumumuza göre şekilleniyor. Her yıl çıkarılma kaygısını yaşayarak çalışmak yoruyor insanı. Sürekli tehdit altında, mobbinge çalışmak çok zor. Bu durumun değişmesini istiyorum artık. İnsanca çalışmak ve yaşamak istiyorum.

Bakırköy Belediyesinde çalışan bir işçi

Görsel: Freepik

OKULLARDA GÜVENCESİZ ÇALIŞMA

Her yıl 3 ay işsiz, geleceği belirsiz

OKULLARDA çalışan personel olmak kadınlar için çok avantajlı bir iş gibi görülüyor. Çalışanlar bilir; hafta sonu, resmi tatiller ve yaz tatillerinin olması biz kadınlar için bulunmaz bir nimet, çocuklar okuldayken çalışmak, onlar geldiğinde onlarla evde oluyor olmak annelerin arayıp da bulamadığı cazip bir iş gibi görünür.

Ama esasında sözleşmeli çalışan personel olmak kadınları geleceksiz güvencesiz bir yaşama itiyor çünkü sezonluk çalışıyorsunuz bu işlerde. Okullar açıldığında başlıyor işimiz, okullar kapandığında tekrar bitiyor bütün işler. Eğer çalıştığınız kurum sizden memnunsanız bir dahaki sezona sizinle çalışmak için tekrar görüşme yapıyor. Ama o zaman da tekrar başladığında işe yine asgari ücretle başlıyorsunuz. Ve bu döngü bu şekilde devam ediyor.

Bu işlerde sözleşmeli çalışmanın kadınlara getirdiği eksiler neler?

- Belirli süreli çalışmak zorunda kalıyoruz.

- Tatillerde öğrenci ve öğretmenler tatil yapıyor olsa da personel çalışıyor. Çünkü personelin parasını devlet ödemiştir, okul kendi kasasından ödemediği için sizi çalıştırmak zorunda kalıyor.

- En büyük hak kaybımız ise okulların tamamen kapandığı yaz aylarında bizim de hem maaş hem sigorta olarak bütün ilişkimiz kesiliyor. Bu nedenle sigorta

prim işlemleri sektöre uğruyor yani emeklilikte yine zor durumda kalıyoruz.

-Bütün bir yaz tatilini maaşsız geçirmek zorunda kalıp, tatil yapmaya çalışıyoruz böylece. Bir dahaki sezona tekrar devam etmeyi düşündüğümüzde yaz tatilini geçirebileceğimiz geçici işler bulmak zorunda kalıyoruz. Tabii bu işleri düşünmek kolay değil zaten kadınların omuzlarında bu kadar yük varken bir de geleceksiz güvencesiz çalışma koşullarında yeniden iş aramak kısa süreli hiç de kolay olmuyor. Bir taraftan hem zamanımız kalmıyor hem de yaş itibarıyla ilerlediğinizde diğer işler sizi işe alırken yaşıınızı sorun ediyor. Tüm bunların yanı sıra yazın çalışabileceğimiz bir iş bulamazsak ne olacak, tek geçim kaynağımızın da kesinlikle uğraması bizi sıkıntıya sokuyor, onu düşünmek çok yıpratıyor.

Kadroya alınmayıp mevsimlik çalıştırılmak ve tüm giderlerden kurtulmak tam da sistemin istediği bir şey. Güvencesiz çalıştırılmanın önüne geçmenin tek çözümü yan yana gelip sorunlarımızı konuşup, çözüm yollarını beraber bulmak. İktidarı bütün güvencesiz ve geleceksiz çalışma koşullarının önüne geçmesi için denetleme mekanizmalarını çalıştırması ve uygulaması noktasında biz kadınlar zorlayıcı olmalı. Bizler mücadele ettikçe bu düzeni değiştirebiliriz.

*Gülsuyu'ndan bir kadın
Maltepe/İSTANBUL*

Fotoğraf: Ekmek ve Gül

'Her şeyi biliyoruz, niye harekete geçemiyoruz?'

Yasemin ÖZTÜRK
Hazal GÖÇMEN
Sincan-Ankara

Benzine, doğal gaz, elektriğe, ev kirasına, ekmeğe, temel tüketim maddelerine zamlara güne uyanan işçi ve emekçiler, enflasyon nedeniyle hızla eriyen alım gücü ile her gün daha da fakirleşmeye mahkum ediliyor. Düşük ücret, emek yoğun ve güvencesiz çalıştırılma, işsizlik ve işten çıkarmalar bu tip dönemlerin karakteristik özelliklerinden.

'NEYSE Kİ KARNIMIZI DOYURABİLİYORUZ'

Türk Metal Sendikasında örgütlü Türk Traktör'de çalışan işçiler, asgari ücretin iki katına yakın ücret almaktalar. Ayşe, buna rağmen karınlarını doyurduklarına şükreder hale geldiklerini şöyle anlatıyor: "İçinde yaşadığımız koşullara bakınca 'Neyse ki karnımızı doyurabiliyoruz' diyoruz. Çünkü bizden daha kötü durumda aileler olduğunu, yiyecek peynir, ekmek bulamadıklarını biliyoruz, duyuyoruz."

Ayşe, eşi ile birlikte zaman geçiremediklerinden yakınıyor: "İki çocuğumuz var. Tek maaşla geçiniyoruz. Bu ekonomik koşullarda ailecek birlikte geçirebileceğimiz olanaklar iyice azaldı. Olursa senede iki kere ailecek alışveriş merkezine gidiyoruz. Tabii dört kişilik ailenin dışarda oturup bir yemek yemesi lüks hale geldi, öyle abartılı da değil, bir tabak köfte bile yiyemiyoruz. Tatil zaten yalan oldu. Ankara'da hobi bahçemiz var, zaman zaman orada vakit geçiriyoruz."

İŞTEN ÇIKARMADA ÖNCELİK KADIN İŞÇİLERİN

İşyerlerinde işçi çıkarılacaksa öncelikle kadın işçiler tercih ediliyor. Neşe de ekonomik kriz bahanesiyle işten atılanlardan: "İşyerinden üç kadın işten atıldık. OSTİM'de bir şirkette çay ve temizlik işine bakıyordum. Ücretinizi ödeyemeyeceğiz deyip bizi işten çıkardılar.

*Ayşe, Neşe, Aynur;
Nesrin ne yapsalar geçi-
nemeyen dört kadın.
Derdin nedenini de
çözümünü de biliyorlar
bilmesine de işte o soru-
da gelip düğümleniyor
mesele...*

Tazminatımı aldım ama sigortalı bir iş bulmam bu ortamda çok zor. Şimdi günlük temizlik işlerine gitmeye başladım. Emekli olmama altı yıl kaldı."

İşten öncelikle kadın işçilerin çıkarıldığına dikkat çeken Neşe'nin sözleri şöyle: "Patron, eşlerimiz çalışıyor baha-nesiyle öncelikle kadınları işten çıkardı. Eşim büyük bir sitede elektrikçi, asgari ücret alıyor. Oğlum üniversiteyi bitirdi, bir yıldır işsiz, evde. Eşimin aldığı, kira ve faturalara anca yetiyor. Ben çalışmazsam açız. Ha çalışınca ne oluyor? Sadece karın doyuruyoruz. Kıymanın kilosu 120 lira, 5 tavuk but 75 lira, karpuz dilimle satılıyor. Eti unuttuk, meyveyi unuttuk."

'ESAS EKONOMİST KADINLAR'

İki kız çocuğu annesi Aynur, ev kadını. Eşinin asgari ücretle çalıştığını söyleyen Aynur: "Bir sitenin kapıcı dairesinde oturuyoruz. Ev az güneş görüyor, nemli. Normal bir evde oturamazız hayal. Sincan TOKİ konutlarında 2+1 ev, giriş kat, aidat hariç aylık kirası üç bin lira. Kızlar okuyor, okul masrafları hiç bitmiyor. Diyorlar ya ekonomist. İşte esas ekonomist ev kadınları. Eşim aylığının hepsini getirip bana veriyor, işe servisle gidiyor, işyerinde karnını doyuruyor. Kira, fatura-

lar, kızların masrafı, mutfak hepsi ben-de. Bol hamur işi, makarna, bulgur yanına yeşillik. Artık yediğimiz bu. Her gün biraz daha fakirleşiyoruz."

Aynur, temmuzda asgari ücrete zam yapılmasını istediğini dile getiriyor: "Ne olursa olsun umudumuzu yitirmememiz lazım. Asgari ücrete zam istiyoruz tabii. Ama hayat pahalılığı da durdurulmalı. Halk artık sesini çıkarmalı, tepkisini göstermeli. Bu gidişata dur demeli."

Geçen seçimlerde AKP'ye oy verdiğini vurgulayan Aynur: "Çok pişmanım. Müslüman diye oy verdik. Çok hayal kırıklığı oldu. İnançlıyım ama artık dinle yaklaşanlara oy yok. Dini de oynacak ettiler. Politikacılara artık güvenim kalmadı. Temmuzda asgari ücrete ek artış bekliyoruz tabii enflasyonda durdurulsun istiyoruz, yoksa ek zam da boşa çıkar. Ağlamayan çocuğa meme vermezler. Biz isteyeceğiz, umutsuzluk yok" diye belirtiyor.

'FATURA ABALIYA'

FIRIN işçisi Nesrin, boşanmış, kızıyla birlikte yaşıyor. "40 yaşına geldim, böyle zam, görmedim" diye söze başlayan Nesrin, zorlaşan yaşam koşullarını dillendiriyor: "Artık iş çığrından çıktı. Zamlar, düşük ücret, hayat pahalılığı, işsizlik almış başını gidiyor. Kadın başıma hayatla mücadele ediyorum. Kızım Zonguldak'ta üniversite okuyor. Babası hiç ilgilenmiyor. Asgari ücretle çok zorlanıyorum. İş dışında nakış, dantel yapıyorum satıyorum."

Nesrin eşinden ayrıldıktan sonra çalışmaya başlamış. İş arkadaşlarına ise tavrılı: "Bizim oturup ne yapmamız gerekir diye şapkamızı önümüze koyup düşünmemiz gerekir. Bugüne kadar hep vur abalya olmuş. Parası olan, doları altını olan zengin oldu. Biz fakirleştik. Bizim vergiler devlet garantili dolar, altın hesaplarına gitti. İşçiler hep bunu konuşuyor."

ASGARİ ÜCRETİN ARDINDAN ZAM ÜSTÜNE ZAM GELECEK

NESRİN, asgari ücrete ek zam yapılmasının işçilerin ekonomik sorunlarını çözmeyeceğini düşünüyor: "Temmuz ayında zam yapacaklar, arkasından zam üstüne zam gelecek. Esas hayat pahalılığına karşı mücadele etmeliyiz. Bu iş artık ücrete zam yapmakla çözülmez. Alım gücümüz artırılmalı. Köklü çözüm lazım. Biz bu kafada devam ettikçe hep vur abalya olacak. İşçiler bir araya gelmeli, sendikalı olmalı, mücadele etmeli. O parti, bu parti boş. Baştakilere oy vermeyeceğim kesin

ama kime oy vereceğim konusunda kararsızım."

Nesrin bir de tespit yapıyor: "Biz hep birlikte bir şeyler istemeyi bilmiyoruz, unuttuk, daha açıkçası korkuyla unutturuldu. Her şeyi biliyoruz. Harekete geçemiyoruz. Gözü kara olmak lazım."

TATİL DE BİZİ GÖRECEK Mİ?

Dünyaca ünlü markalara üretim yapan bir tekstil fabrikasının kadın çalışan sayısı oldukça yüksek. Patronu ise kendisini kadın hakları savunucusu olarak tanımlıyor. Attığı her mailin altında mutlaka “güçlü kadın” tanımı yapıyor. Evet bizce de kadınlar çok güçlü çünkü böyle bir ülkede hayatta kalmanın başka bir yolu olamaz. Ama patron gücü nasıl tarifliyor, doğrusu bilemedik. Çünkü güçlü olmanın, ayaklarının üstünde durmanın koşullarından biri de insanca bir yaşam için insanca bir ücret alabilmek. Ama bu fabrikanın patronu kendi fabrikasındaki kadınları bu söyleminin dışında tutuyor. Ya da bu, patronların sınıfına ait kadınlar için kullandığı bir ifade. Neden mi? Çünkü bu fabrikada çalışan kadınlar ne bir tatil yapabiliyor ne ailesiyle bir sahil kenarında çay içebiliyor ne de çocuklarına yeni bir elbise alabiliyorlar. Bırakın bunları, bari maaşlarını gününde alabilseler! Evet son 7 aydır sürekli maaşlarını çeşitli bahanelerle geç alıyorlar. Ev kirasından kredi kartlarına kadar her şeyin ödemesi gecikiyor ve ne yazık ki borç üstüne borç birikiyor. Bu kadınların bir sohbetine konuk oluyoruz...

SON DÖNEMDE ARTAN DİRENİŞLERİN GÖSTERDİKLERİ:

Aslolan işçilerin inisiyatifleri

Nuray ÖZTÜRK
İzmir

Sadece son bir yıllık verilere baksak, iş kolu ayrımı yapmaksızın büyük işletmeler, sanayi kuruluşları ya yeni yatırımlarıyla ya da devasa kârlarıyla gündeme geliyor. Bu büyümenin altında yatan gerçek ise, yoğun üretim baskısı ve vahşi bir emek sömürsü...

Düşük ücretler, üretim baskısı, uzun çalışma saatleri ve geçim derdi işçi ve emekçileri örgütlenmeye itiyor. Ancak ya işten atmayla ya da artan baskıyla karşı karşıya kalıyorlar. Sendikaların örgütlenme çalışmaları işten atmalarla baltalanmaya çalışılıyor. Bir müddet fabrika önlerinde direnişler sürüyor. Ancak direnişlerin hiçbirini ciddi bir kazanımla sonuçlanmıyor. Nedeni ise DİSK, TÜRK-İŞ, HAK-İŞ'e bağlı sendikaların sendikal hakların engellenmesi ve işten atamalara karşı ortak hareket etmemesi olduğu kadar, sendikaların üretimden gelen gücünü ortaya koymakta çökmesidir.

Kimi işçi gücünün farkında. Mesela Ergsan'da çalışan işçiler, "Aslında biz hazırız eylem yapmaya, sayımız da yeterli içeride ama sendika nedense yanaşmıyor" diyor. Kimisi henüz o "Bir şey yapmalı" noktasında değil. Elbette sendikaların örgütlülük düzeyi, üye sayısı gibi etmenler bu gibi süreçlerde etkili ancak asıl etkili olan sadece yetki almaya kanallılaşmış, işi gerçek anlamda örgütlemekten uzak bürokratik sendikal anlayış.

Bu yüzden de içeride sendikadan istifa etmesi için işçilere uygulanan baskı, yılmaya dönüşüyor. Ve atılan işçiler çalışmak zorunda olduğu için bir müddet sonra direnişler sona erdiriliyor.

Çalışanların içinde bulunduğu duygu durumu bu yüzden oldukça karışık, bir kısmı bıkmış "Atsınlar beni artık yıldım" diyor. Bir kısmı kendilerinden daha yüksek ücret alan işçilere tepki gösteriyor. Belki çaresizlik belki işten atılma kaygısı, belki daha yüksek ücret vs gibi çeşitli gerekçelerle sendikadan uzak duran, amir baskısına veya ayrımcılığına ses çıkarmayan işçiler hedefe konu-

yor. Dolayısıyla birlik sağlanamadığı gibi düşmanlık artıyor. Tam da patronun istediği gibi...

İşçilerin içerideki örgütlülükleri sendikacılarla iletişimleriyle sınırlı sadece. Asıl sorun da bu zaten. İşçilere tutanak tutuluyor, oradan oraya sürülüyor, düşük ücretler dayatılıyor ama sendikaların/sendikaların içeride yaşanan bu gelişmelere dair bir planı, programı yok. Ne bir komite kurulmuş ne de bir toplantı yapılmış. İşçilere sadece beklemleri salık veriliyor. O yüzden patronu değil de daha çok müdürü, amirleri konuşuyor işçiler, sanki müdür değişse her şey değişecek gibi. Kendisi gibi cesaret gösteremediği için yanındaki arkadaşına düşman kesiliyor.

Oysa tek bir işçi işten atıldığında tüm fabrika üretimi durduğunda bir günde neler olduğunu, olabileceğini işçi sınıfı deneyimledi çok yakın bir zamanda...

Her durumda üretimin durdurulması değil kastım, ancak üretimi etkileyecek etkili eylemlerdir patrona geri adım attırarak olan. İşe iade davalarının sendikal örgütlülük açısından getirisi olduğu nerede görülmüş bu ülkede? Sendika girecek diye işçi atan bir patronla masa başında anlaşmayı beklemek nasıl bir şeydir? Yıllar sürececek yetki davalarıyla işçileri kölelik koşullarında çalışmaya karşı çaresiz bırakmak neyin nesidir? Baskı karşısında sendikalı olmanın bir farkı yoksa ne kadar dayanabilir bir işçi bu duruma?

Şimdi örneğin; sendikaların Lezita'nın çalıştığı firmalar olan McDonald's, KFC gibi firmaların önünde eylemler yapma planı var. Kamuoyu desteği önemli elbette ama buradaki işçilerin direngenliği atılan arkadaşlarına sahip çıkmak için fabrika içinde yaptıkları eylem ve oradan edindikleri deneyimden geliyor, bilmem anlatabildim mi?

Ama asıl önemli olan tüm bu süreçlere işçilerin müdahalesi. Sendikadan beklemeden seçilecek komiteler ve yapılacak düzenli toplantılarla içeride yaşanan baskılara karşı ortak hareket etme kabiliyetine kavuşacak inisiyatif almanın zamanı gelmedi mi? Hem evi hem işi hem çocukların okulunu aynı anda organize etmeyi becerebilen kadın işçiler bunu da yapabilir, yeter ki inisiyatif alalım.

Fotoğraflar: Ekmek ve Gül

LEZİTA'NIN MODERN GIDA TESİSLERİNİN MODERN KÖLELERİ

TÜRKİYE'nin en büyük et entegre tesisi Kemalpaşa'da bulunan Abaloğlu Grup'a ait Lezita fabrikası; 2021 yılını 4.4 milyar ciro ile kapatıp, bir önceki yıla göre yüzde 70 ciro artışıyla ISO 500 büyük şirket sıralamasında ilk 100'e girdi. Kahramanmaraş'a 130 milyon Euro'luk dev yatırımla yeni entegre tesisinin temellerini atacak. Sektörde yüzde 14'lük pazar payına sahip olan firmanın Kemalpaşa'da bulunan üretim tesisi önünde, Öz Gıda İş sendikasında örgütlendikleri için işten atılan işçiler 46 gündür direniyor.

Lezita Genel Müdürü Mesut Ergül, basına verdiği demeçlerde Türkiye'nin en modern tesisi olduklarını söylüyor. Fabrikada çalışan kadın işçiler ise "asgari ücret ve biraz üzerinde modern kölelik koşullarında çalışıyoruz" diyor.

Lezita'da Öz Gıda İş'te sendikalaştıkları için işten atılan işçilerden biri Şeymanur Subata; "Günlük cirosu çok yüksek bir fabrika doğru, ama işçisine sadece asgari ücret veriyor, işçinin hakkını vermediği için bu kadar büyüdüğünü söylemiyor" diyor. "Ben fabrikanın en ağır bölümünde tek kadın olarak çalışıyordum. En ağır işi yapıyordum. Erkeklere askıcı primi geldi, ben de bundan yararlanmak istediğimi söyleyince bana 'Sen erkek değilsin, askıcı değilsin sana prim vermeyiz' şeklinde cevap verdiler. İş yaptırırken cinsiyetinin önemi yok ama parasını öderken var" diye tepki gösteriyor.

İŞÇİYE TARİHİ GEÇMİŞ ÜRÜN VERİP PARASINI KESİYORLAR

Bir işçi kan donduran bir "göz boyama" hikayesi anlatıyor; "Bazen gözümüzü boyamak için sanırım, tavuk veriyorlar. Yeşilli, siyahlı ya da son kullanma tarihine 3 gün var. Bir arkadaşım var, 'Bunların son kullanma tarihi geçmişti, yeni etiket yapıştırdık' dedi. Yapan arkadaşın kendisi söyledi. O dağıttığı bir tavuktan 135 lira para kestiler masamızdan..."

AYNI DEĞİLİZ

FABRİKADA çalışan ve direnişe desteğe gelen kadınlardan biri, "Müdür bey bize eşit olduğumuzu söylüyor. 'Aynı safta namaz kıldık, aynı yemeği yiyoruz, ben burada evlendim, arabamı aldım' diyor. Ne aynıyız ne eşitiz. Ben de onun aldığı parayı alsam, evim olurdu, altıma Passat, Audi araba çekebilirdim. Bırakın bunları yapmayı, biz ayı zor geçiriyoruz. Onlar hazır su içiyor, biz ilaçlı su içiyoruz, hastalanıyoruz. Burada evlendim diyor ya eğer izin verseydi Mesut Ergül Bey, arkadaşlarımız da burada evlenecekti, çocuk burada olacaktı. Düşünlerine 20 gün kala ikisini birden yüz kızartıcı suçtan işten attılar. Hiç mi utanmıyorlar" diye tepki gösteriyor.

İçeride sendikalı işçilerle sendikasıız işçiler arasında ayrımcılık yapıldığını anlatıyor kadın işçiler, sendikalı işçilere olur olmaz bahanelerle tutanak tutulduğunu, işçilerin oradan oraya sürüldüğünü söylüyorlar.

Yazının tamamını ekmekvegul.net'ten okuyabilirsiniz*

Barınma sorununa dayanışmayla çözüm ararken

Bedia, eşi yurt dışında çalıştığı için iki çocuğuna büyük zorluklarla tek başına bakmış. Sağlık sorunları olan çocuklarıyla hastaneden eve, okula zorlu bir hayat yaşamış. Ah'ları çok...

Nursel OKTAY
Yenimahalle-Ankara

Ankara Yenimahalle'de uzun süredir dergimiz Ekmek ve Gül'ü dağıtıyoruz. Bu yıllar boyunca birçok kadınla yan yana gelerek ilişkilerimizi geliştirdik. Bunun sonunda da doğal bir şekilde mahallenin kadınlarının yaşadıkları sorunlarda akla gelenler olduk. Bugünlerde yaşadığımız en önemli sorunlardan biri de barınma. Ev arayan, özellikle bekar-yalnız kadınlar bizden yardım istiyor. Özge ve Birsan'le de bu vesileyle tanıştık.

Ankara'da 1 milyon 200 bin boş konut varken birçok kişi ev bulamıyor. Ev bulabilen 100 binler de insani olmayan koşullarda yaşamaya mahkum oluyor. Ev kiralardaki artış emekçilerin ortak sorunu. Özge ve Birsan de bu dertten mustarip iki kadın.

ÖZGÜRLÜK KOCA EVİNDEN GÜZEL

Özge 1 buçuk sene önce eşinden ayrılınca doğuştan kalp hastası olan kızının tedavisi için Ankara'ya taşındı. Ona ev arama sürecimiz de böylelikle başladı. Boşanırken eşinden nafaka talep etmeyen Özge hakime "Yeter ki beni kurtarın gerekirse tuvalet bile temizlerim. Ondan hiçbir şey istemiyorum, boşayın yeter" demiş. Özge Ankara'ya ilk geldiğinde ailesinin ve tanıdıklarının yardımıyla ayakta kalıyordu ancak zor da olsa ucuz denebilecek bir ev buldu ona. Kirası 900 lira. Evi başta çok beğenmesek de fiyatı yüzünden tuttuk. Birkaç ay sonra asgari ücretle bir iş buldu. İş-ev-hastane üçgeninde geçen bir hayat düşünün. Bu yeni düzen ve zorlu sürece rağmen Özge mutlu. Bu mutluluğunu da şöyle tanımlıyor gülerek: "Evliyken sürekli şiddete maruz kalıyordum. Psikolojik tedaviler, bin bir zorluk. İlk zamanlar şiddet görünürken sessizce otururdum. Sonra tanıştığım kadınlardan sığınmaevini duydum. Bir gün eşim beni döverken 'Bir daha vurursan kadın sığınmaevine giderim' dedim. 'Bunları nereden öğreniyorsun?' diye sorduğunda arkadaşlarımla görüşmeme engel olmasın

diye televizyondan dedim. Bir ay kumandayı sakladım benden ama beni dövmedi. Psikolojik tedavi sayesinde artık ona korkmadan cevap veriyordum. Boşanıp buraya geldikten sonra bir başıma hasta kızım kalmıştım ama şimdi şunu rahatlıkla söylerim ki bu durum baba evinden de koca evinden daha güzel. Her zorluğuna rağmen bu özgürlük beni mutlu ediyor."

EV SAHİBİME GÖRE KİRA BEDAVA

Konu tekrar ekonomiye ve barınmaya geliyor. Özge, "Ev sahibim 900 lira olan kirayı bir anda 1400 lira yapmak istedi. Ona göre evi çok ucuzmuş, çevredeki kiralara kıyasla ben bedava yaşıyordum. Ama bir de bana sorsa bedava mı yaşıyorum diye. Neyse 1200 liraya ikna ettim. Ama korktum ikna olmaz da çık derse diye. Bu evden çıkarsam bir daha bu fiyatlara ev bulamam. Zamanında koca bir aile asgari ücretle nasıl geçiniyormuş ben şimdi hiç geçinemiyordum."

1+1 BODRUM KATI 1700 LİRA

Diğer arkadaşımız Birsan'e de ev arıyoruz bir yandan. Birsan de on yıl önce eşinden ayrılmış, iki çocuğunu ev temizliğine giderek büyütmüş bir kadındır. Bir akrabası kreşte ona iş bulunca Ankara'ya onun yanına yerleşmişti. Birsan Ankara'ya geleli bir yıl oldu. Hayat bu kadar pahalıya akrabasına da yük olmamak için ev bulmaya karar verdi. Ve bizim ev arama maceramız böylece başladı. Bu sefer işimiz daha da zor. 2 bin liraya bile ev bulamadık.

Ev ararken 1+1 bodrum katı bin 700 liraya bir ev bulduk fakat bu sefer de emlakçının taciziyle karşılaştık ve evi tutmaktan vazgeçtik.

Şu anda üç kadın yan yana otururken kara kara düşünüyoruz. Bu kira artışları karşısında nasıl ev bulacağımız konusunda işin içinden çıkmaya çalışıyoruz.

Bir sonraki gün Birsan'le beraber ev aramak için sözleşip ayrılıyoruz. Üçümüzün tek kişi gibi olması, umutlu, mutlu ediyor.

SOMALİ'DEN BETER Mİ DERSİNİZ DURUMUMUZ?

Yasemin KÖKTAS
Ankara-Yenimahalle

BİR Ekmek ve Gül dergisi dağıtımında tanışmıştık Bedia ile. Kendi kadar kalbinin de güzelliği sayesinde hemen kaynaşıp arkadaş olduk. Eşi yurt dışında çalışmak zorunda olduğu için iki çocuğuyla hayatın bütün yükünü sırtına almış Bedia.

Oğlu üç yaşında, kızı üç aylıkken yurt dışına gitmiş eşi, şimdi oğlu 27 yaşında. Eşi ise hâlâ yurt dışında. Tek başına büyütmüş çocuklarını. Şöyle anlatıyor: "Kızım hastalandı, denge kaybı dediler. Yürüyemedi, konuşamadı. Çok üzgündüm. Tek başıma hastanelere gittim geldim yıllarca. Rehabilitasyon merkezine götür dediler. Devlet bu durumda olan çocukların bakımını karşılamadığı için maddi olarak da zordu. Eşim yurt dışında olmasa karşılayamazdık. O maddi olarak sürekli destek oldu. Ancak elbette yanımda olmasını tercih ederdim. Parasal yönden destekledi ama çocuklarının büyüdüğünü göremedi. 3 yıl boyunca hiç gelemediği oldu. Tek başıma büyüttüm çocuklarımı. İlkokulu bitirene kadar kızım ile hastaneye gittim geldim. Bir taraftan rehabilitasyona götürüyor, evde de bakımına devam ediyordum. Bu arada oğlumun eğitimiyle de ilgilenmem gerekiyordu. Hastane okul derken çok yıprandım. Bütün bunların yanı sıra yalnız yaşayan bir kadın gözüyle bakan çevredeki insanlarla uğraşmak çok zordu. 'Kocan orada çalışsın, sen burada ye, oh ne rahatsız' diyenlere dayanamıyordum. Bütün zorluklara rağmen başardığıma inanıyorum. Mücadele eden kadın her zaman güçlüdür."

Eşi Muharrem yıllar önce OSTİM'de başlamış işçi olarak çalışmaya. "Ne yazık ki emeğimizin hiç değeri yok burada" diyor. Ailesine bakabilmek için Afrika'ya gitmiş önce, "Biraz para kazanıp gelecektim olmadı, hayat gittikçe zorlaştı" diyor. Şimdi Somali'de çalışıyormuş. Biraz şaka ile karışık anlatıyor oradaki hayatını, belki de yakınmak gibi anlaşılsın istemiyor; "10 ay önce geldiğimde su 50 kuruştı şimdi 3 buçuk olmuş, bu ne yahu, Somali'de açlık var sanıyorduk ya, benim ülkem daha beter olmuş." Güllüyoruz bu karşılaştırmaya ama bir yandan da açlık sınırının altında maaşlarla yaşamaya çalışıyoruz ve ne kadar haklı diye düşünüyoruz. "Şu hale bak, ben nasıl döneyim memlekete" diyor eşinin gözlerine bakarak. Aylarca çocuklarından ve karısından ayrı yaşamak elbette çok zor olmalı, öte yandan Bedia için de iki çocuğun ve evin sorumluluğunu tek başına üstlenerek yaşamak da hiç kolay değil. Önümüzdeki günlerde, Somali'den de beter olmayacağımız, sevdiğimizimizden ayrı kalmadan çocuklarımızın geleceğe umutla baktığı bir ülkede yaşamak dileklerimizle. Bizi sofralarına, yüreklerine alan bu güzel aileye yaşadığımız her an için sonsuz teşekkürler.

Görsel: Canva

ÇAĞDAŞ MARKETLER KADIN ÇALIŞANLARINI MAÇDUR EDİYOR Tacize uğradı, yetmedi bir de işsiz kaldı

Elif SALMANOĞLU
Tuzluca Yır Kadınları Dayanışma
Derneği

Çağdaş Marketler, Ankara ve Eskişehir'de şubeleri olan, en çok kadın istihdamı yaratmakla övünen marketler zinciri. Adı "Çağdaş" ya, yanlış çağdaş bir düşünceye sahip olduğunu düşünmeyin, diğer patronlardan hiçbir farkı yok.

Geçtiğimiz günlerde derneğimize başvuran bir kadın bu marketin şubelerinden birinde tacize uğradığını ve ardından işsiz bırakıldığını anlattı bize.

Yaşadığı tacizin ardından önce orada çalışmak durumunda kalan kadın arkadaşımız market müdürünün "İş arkadaşınla neden konuşmuyorsun?" zorlamasıyla yaşadıklarını önce sözlü olarak sonra yazılı olarak müdürüne gizli kalması kaydıyla anlatıyor. Sorunun çözülmesini beklerken yaşadığı taciz yetmiyormuş gibi bir de işten çıkarılıyor. Marketin patronu çalıştığı şubeye gelerek, diğer çalışanların önünde "Sen taciz yaşıyorsun burada durmazdın" diyerek kadını dinlemeden, erkeği soruşturmadan şubeden kovuyor. Kadın arkadaşımız ertesi gün Genel Müdürlüğe çağırılıyor. Kadın arkadaşımız gizli kalması şartıyla anlattığı tacizin herkesin önünde duyulmasına mı üzülün yoksa kovulduğuna mı üzülün! "Bu sorun çözülürse kadınlarla çözülür" diyerek derneğimize başvurmasıyla biz de sürece müdahil olduk.

Kadın arkadaşımızla Çağdaş Marketler Genel Müdürlüğüne birlikte gittik, orada daha vahim durumlarla karşılaştık.

Öncelikle İnsan Kaynakları kadına yaşadıklarını 15 kişinin içinde anlattı. Bunun yanlışlığını belirtmemize rağmen "Ben 2 bin kişi ile çalışıyorum" diyerek bizi uzaklaştırmak istedi. Kadın arkadaşımızın talebi üzerine biz de uzaklaştık.

Sonrasında patron ve İnsan Kaynakları, taciz eden erkeklerle birlikte kadını dinlemek üzere aynı anda aynı odaya aldı. Müdahalemiz üzerine tacizci oda-

dan çıkarılıp gönderilse de patronlardan biri bizi dinlemeyeceğini bağırarak söyleyip bizleri kovdu, hatta polis çağırmakla tehdit etti. Israrımızı, korkmadığımızı gören patron şirket avukatlarını devreye sokarak taleplerimizi yazılı dilekçe ile alma yoluna başvurdu.

HEM SUÇLU HEM ARSIZ

Adliye suç duyurusuna giderken, kadın arkadaşımızı taciz eden kişi bizi takip edip yanımıza geldi. "Ben size özeleştirimi vermedim mi" diyerek, kadının şikayetini geri çekmesini istedi. Biz erkeği uzaklaştırmayı başardık.

Sanki bütün mekanizmalar adeta kadınların tacizcilerden şikayetçi olmaması veya şikayetinden vazgeçmesi için kurulmuş. Savcılık, karakol akşam kadar sürüyor süreç.

Kadın arkadaşımız olaydan bir gün sonra "Üç gün işe gelme, üçüncü gün Genel Müdürlüğe gel" denilerek izin belgesi verilmeden iş yerinden kovuldu. Çağdaş Market patronu kadın arkadaşımızı kendi kendine işe gelmeye istifa etmiş sayarak kıdem ve ihbar tazminatını cebine indirmeyi planlamış muhtemelen.

KADIN VE İŞÇİ DÜŞMANLARINA RAHAT YOK!

Patronlar işçilere kıdem tazminatı ödememek için istifa belgesini imzalatmak ve uzaklaştırmayı yaygın olarak kullanırlar. Duyumlarımıza göre Çağdaş Market iki hafta önce bir kadını istifa etmeye zorlamış, bir kadını da istifa etmesi için başka şubeye sürerek mobbing uygulamıştı.

Kadın işçiyi tazminatsız işten atmanın yoluna bakan patron, bizim mücadeleden geri durmayacağımızı görünce bize "En uzak şubeye mi gönderelim yoksa kıdem tazminatınızı verelim çıkar mısınız?" dedi. Kadın arkadaşımızın isteğiyle onlardan mücadelemizle kıdem tazminatımızı aldık. Bundan sonrasında artık kadın ve işçi düşmanı Çağdaş Marketler patronlarının yaptıklarını teşhir etmeye devam edeceğiz.

Emeğimizi yok sayanlara, tacizin üstünü örtmeye çalışanlara, yetmeyip kadınları cezalandıranlara karşı mücadelemizi sürdüreceğiz.

'Sendika nerede'den 'Sendika biziz'e...

HASTANEMİZDE işyeri temsilciliği olarak bundan önceki sendikal süreçlere kıyasla daha fazla işçiye dokunduğumuz bir çalışma deneyimi yaşadık.

İkincisi yapılacak olan toplu sözleşme görüşmelerine yaklaşırken tüm işçilerin kendilerini ait hissedecekleri bir Toplu İş Sözleşmesi (TİS) taslağı hazırlamak için, işyeri temsilcileri olarak büyük mesai harcıyıp tüm işçilerle konuştuk. Taleplerini sorduk. Sendikal mücadelede hiç yer almamış işçi arkadaşlarımıza daha fazla ulaştık ve nasıl mücadele etmemiz gerektiğini daha çok tartışabildik. Ayrıca işçilerin neyi talep edeceklerini, haklarını, kanunları, kimden ne isteyebileceklerini öğrenmelerine yardımcı olacak bir iletişim başlamış oldu.

Yönetimin sendikal faaliyetimiz üzerine uyguladığı baskının artması, işçiyi insan değil de sadece "iş gücü" görmesi, emek gücünün giderek ucuzlaması, yılmadan devam eden işçi mücadelesinde görünmek istemeyen kitleyi dahi çözdü. İnsanca çalışmak ve insanca yaşamak isteyen işçiler daha çok sesini duurmaya başladı. Hatta bu dönemi önce kadınlar geçti denebilir. Çünkü kadın temsilcilerin ön safalarda mücadele vermesi pek çok arkadaşımıza cesaret oldu, güç kattı.

İlk TİS'in ardından yapılan işyeri temsilci seçiminde özellikle temizlik ve personel grubunda biz kadınların temsilci olarak seçilmesi ve kabul görmesi sonrasında bizlerin -hatasıyla eksikliği de olsa- cecurca alanlarda toplantı düzenlememiz bir yılın sonunda meyvesini verdi.

Biz temsilciler yaşadığımız baskılar karşısında haklarımızı bilecek, haklı itirazlarımızı yaparak kazandık ve bu deneyimlerimizi arkadaşlarımızla paylaştık. İşyerinde işçinin inisiyatifi daha fazla hissedilir oldu.

Örneğin, basık amaçlı yer değişikliği yapıldığında "Sendika nerede, beni kurtarsın" diyen işçi "Sendi-

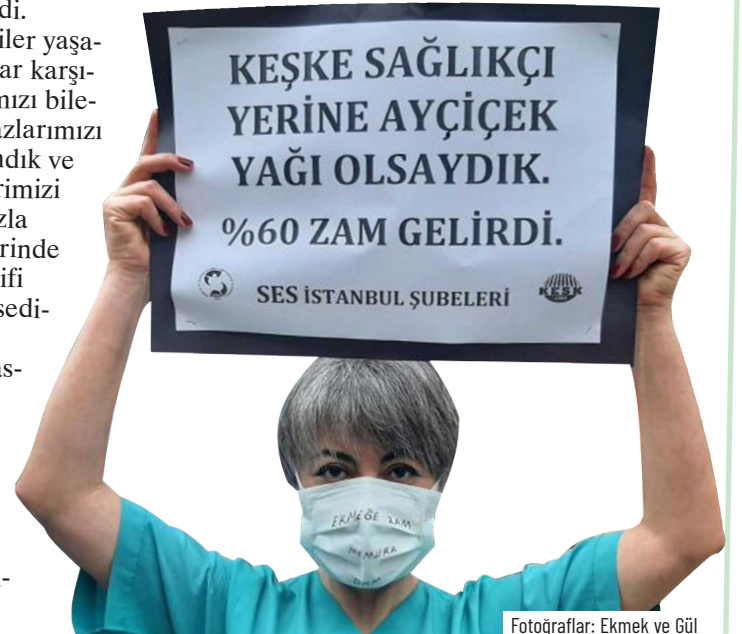
ka biziz, kendi haklarımızı bilerek kendimizi savunmayı öğrenmeliyiz" demeye başladı. Tutanaktan korkmamayı, bordroları sorgulamayı, maaşların hesabını yapmayı, toplu sözleşme maddelerini okumayı, sadece ekonomik değil sosyal haklarımızı savunmayı mücadelemiz içinde öğrendik. Vergi adaletsizliğine karşı mücadelenin önemini daha iyi kavradık.

Kadın işçiler arasında salt ücret talepleri değil regl izni, 8 Mart'ın tatil olması, 7/24 hizmet veren ücretsiz ve nitelikli kreş talebi, kadın işçilerin güvenli ulaşımını sağlayacak şekilde vardiya planlanması veya servis sağlanması gibi talepler tartışılır oldu.

Sonuçta, yaygın çalışmamızın sendikal mücadelemizin, sınıf mücadelesi zemininde birkaç basamak atlamasını kolaylaştırdığını söyleyebiliriz. Çünkü bizler temsilciler olarak işçinin yerine düşünmek ve konuşmak yerine, tüm işçilerin hak ve taleplerini dile getirebilme olanaklarını sağlamak, herkesi dâhil etmek gayretindeyiz.

Sendikal mücadelenin ara ara değil, sürekli olması gerektiğinin bilinciyle; yönetimler arası yazışmalar ve görüşmelerin ötesinde işçinin birleşik gücünü göstermesiyle anlam kazandığını, ezber cümlelerle değil işyerine ve çalışılan birimlere özgü sorunların değerlendirilmesinin zorunlu olduğunu, en iyi öğrenmenin mücadele alanı olduğunu bir kez daha deneyimledik.

Sağlık-İş İşyeri Temsilcisi
İZMİR

Fotoğraflar: Ekmek ve Gül

MAMAK BELEDİYESİNDE KADINLARIN YOK SAYILDIĞI TİS SÜRECİ

‘Emek benim ama pazarlığı yapanlar bana sormuyor’

Gülcem TANIR
Ankara

Mamak Belediyesinde çalışmakta olan 1650 işçiyi ilgilendiren toplu sözleşme süreci devam ediyor. Biz de kadın işçilerle süreci konuşmak için sohbetler gerçekleştiriyoruz. Toplu sözleşme taslağı işçilerle mi hazırlandı? Sendika, sürece dair bilgi veriyor mu? Kadın işçilerin talepleri nedir? İnsanca çalışmak ve yaşamak için toplu sözleşmenin bir önemi var mıdır? Bu sorular ise sohbetimizin gündemi.

İŞÇİLERE ASGARİ ÜCRET, TORPİLLİLERE BOL AKÇE

Şu an çalışmakta olan işçilerin büyük bir bölümü asgari ücret düzeyinde maaş alıyor. Yol, yemek ve iki çocuk yardımı parası ile 4 bin 400 lira maaş aldığını söyleyen işçi sayısı oldukça fazla. Operatör ve şoför kadrosu dışında bedenlen ağır işlerde çalışan temizlik, altyapı, park bahçeler, fen işleri işçilerinin tamamı mesai dışında 4 bin 400- 4 bin 600 bandında maaş alıyor. Ancak koordinatör kadrosundakiler 8- 10 bin düzeyinde maaş alıyorlar ki daha önce kimi belediye meclis üyelerinin açıkladığı üzere bunlar belediye başkanının yakın ve akrabaları yani işçilerin deyimi ile torpilliler.

TİS SÜRECİNİN BAŞLADIĞINI BİZDEN DUYANLAR

Toplu sözleşme süreci hakkında genelde kadın işçiler hiçbir şey bilmiyor. Hatta toplu sözleşme sürecinin başladığını bizden duyan epeyce işçi çıkıyor. Sendikaları Hizmet-İş işçilerle bir kez bile toplantı yapmadan TİS taslağını oluşturup altyapı müdürlüğünde bir panoya asıyor, diğer işyerlerinde ise bu dahi yapılmıyor.

Altyapı müdürlüğünde bölgede çalışan erkek işçiler bu duruma tepki gösterip sendika yöneticilerini işyerine getiriyorlar. Taslak panodan alınıp yırtılıyor,

sendika yöneticilerine ağır hakaretler ve küfürler ediliyor, tekmeler atılıyor. Ancak orada da o kavgalı buluşmadan sonra başka bir toplantı yapılmıyor.

İŞÇİYİ KINAYAN SENDİKACILAR

Kadın işçiler içinde ise sendikanın TİS taslağını görene rastlamadık. Bir sendika temsilcisi, sohbet arasında bir kadına maaşın ne kadar olsun istersin diye sormuş, 10 bin yanıtını alınca “Yok artık” tepkisini verip, çok istiyor diye onu kınamış. Kadın işçi ise yoksulluk sınırının 19 bin iken kendisinin açlık sınırının da altında maaş almasını nasıl bulduğunu sormuş sendikacısına.

Kadın işçilerden biri eskiden tekstilde bir fabrikada sendikasız çalışırken bundan daha iyi durumda olduğunu söylüyor. “Yol ve yemek de işverene aitti” diyor. Arkasından “Alçaklar 4 yıl çalıştım sigortamı 14 ay göstermişler” diye ekliyor.

‘EVDE KOCA, İŞYERİNDE YÖNETİM VE SENDİKA BİZİ YOK SAYIYOR’

Görüştüğümüz kadın işçilerden biri ise eşit işe eşit ücret almadıkları gibi çok çalışan işçilerin, torpilli olup çalışmayanlardan daha az ücret almasına isyan ediyor.

Bir kadın işçi ise “Kimse bizi dikkate almıyor, herkes yok sayıyor” diyor. “Evde kocam, burada belediye yönetimi. Yetmiyor maaşını benim aıdatımdan alan sendikacılar. Emek benim ama pazarlığını yapanlar bana anlatmıyor, sormuyor buna çok öfkeleniyorum” diye ortaya koyuyor tepkisini.

‘BÖYLE**GİTMEZ’ DİYENLER ÇOĞALIYOR**

Nasıl yapmalı diye soruyoruz kadın işçilere. Ne yapsak da önümüzdeki iki yılı bağlayacak TİS sizin için iyi bitse? Burada da “Sandıkta hesap sorarız ne yapalım” diyenler oluyor. Sendika seçim yapmadığından ve zaten işverenle hükümetin arka bahçesi olduğundan genel seçimleri kastediyorlar. Kimileri de haklarını almak istediklerini, geçinemediklerini ama bu sendikacılar yüzünden bir şey olmayacağını anlatıyor. İşçilerin yarım saatlik üretimden gelen gücünü kullanmasının bile tabloyu nasıl değiştireceğini konuşurken, tarihimizden örneklerle işçi sınıfı mücadelesinin sendika yöneticilerini de önüne katıp götüren, kazanımla sonuçlanan eylemlerini konuşuyoruz. ‘Asıl iş bizde’ diyen işçiler çıkıyor içlerinden az da olsa.

Ücretlere, çalışma koşullarına, zamlara, hükümete, sendika yöneticilerine karşı tepkilerin yanında “Böyle gitmez” diyenlerin sayısı artarken, işçilerle konuşma paylaşma olanağımız da artıyor.

SENDİKA İŞVERENİ, İŞVEREN HÜKÜMETİ BEKLİYOR

HİZMET-İş Sendikasının işçilerden kıldığı bu toplu sözleşme sürecinin nasıl gittiğini araştırdığımızda ise son iki ay içinde sadece tek bir oturum yapılmış olduğunu anlıyoruz. O da yasal zorunluluk olarak taslak verilmiş. Ne ikinci bir toplantı ne de o ilk ve tek toplantıda tek bir pazarlık, müzakere yok. Neden diye sorduğumuzda sendikacılar “Başkanımızı bekliyoruz” diyorlar. Başkan neyi bekliyor sorusuna aldığımız cevap ise net “0 da asgari ücret artışı bekliyoruz.”

Sonuç sendikalı işyerinde toplu sözleşme hakkı olan 1650 işçi asgari ücretle çalıştırılmaya devam edilsin isteniyor. Bu durumun da zorunlu sonucu olarak işçilerle asgari ücretin önemi, toplu sözleşme hakkının iyi sonuçlanması için oturup izlemekten ne yapmak gerektiğini konuşmayı sürdürüyoruz. İşçilerin deyimiyle hep olduğu gibi iş başa düşüyor.

TACİZ EDENE DEĞİL ŞİKAYET EDENE CEZA

KADIN işçilerin en önemli TİS talepleri ise ücretlerin, yol, yemek, çocuk parası, ikramiyelerin artırılması, eşit işe eşit ücret, kreş açılması, çocuklar için öğrenim yardımı, kadın işçilere tacizin engellenmesi, tacizcilerin korunmaması. İşyerinde iki kadın işçinin taciz edilmesi vakasında, şikayetçi kadın işçilerin yeri değiştirilmiş, erkek tacizcilere soruşturma dahi açılmamış. Bunu epey tartışıyoruz. Kadın işçilere kimi toplu sözleşmelerle regl izni, doğum ve süt izni sürelerinin iyileştirilmesi gibi kazanımların olduğunu anlatıyoruz ancak doğrudan kendilerine dair talep üretmekten uzak olduklarını görüyoruz.

Göçmen kadınlar güvencesiz işlerde nelerle karşılaşılıyor?

Çoğunlukla evlerde yatılı olarak temizlik, çocuk, yaşta hasta bakımı işlerinde çalışan göçmen kadınların iş bulmaları için aracılık eden bir şirkette çalışan bir kadın anlatıyor:

Dünyadaki kapitalist düzenin çok daha yıkıcı olduğu ülkelerde baskıdan, zorbalıktan, kötü çalışma koşullarından kurtulmak ve en önemlisi daha çok para kazanmak için ülkemize gelen Türkmen, Özbek ve Kırgız kadınlar...

Çalıştıkları alanlar genel olarak günlük temizlik işleri; ülkesinde doktorluk yapmak yerine Türkiye’de hasta bakıyor ya da memleketinde öğretmen olanlar burada çocuk bakımı işlerinde çalışıyor. Göç ettikleri ülkemizde güvencesiz ve ucuz iş gücü olarak sömürülüyorlar.

Bu durum akla hemen “Türkiye bir avukat kaybetti, Amerika bir motor kurye kazandı” tweetlerini getiriyor.

SİGORTA İSTEMİYOR ÇÜNKÜ...

Ben göçmenlerin iş bulmasına aracılık eden bir kurumda çalışıyorum. İlk başlarda sigorta istemeleri gerektiğini hatırlatıyordum. Baktım hiçbirini beni dinlemiyor, hatta geçen biri “ben istemiyorum” dedi, sebebini sordum. 7 yıldır burada çalışmasına rağmen son işten çıkarılmasıyla çalışma izni de oturma izni de feshedilmiş. Sonra aldığı oturma izni 3 aylık çıkmış ve ülkesine girip çıkış yapması gerektiği için bunun fazladan masraf olduğunu söylüyor. Bu angarya masrafı kimse göze alamıyor. İşverenler için de sigorta vergi masraflarından kaçınarak daha düşük ücrete işçi çalıştırmak çok daha cazip. Bunun tercih sebebi olması da bunda mutlaka etkili oluyor. Tabi bu durum kayıtsız çalışmayı ve güvencesizliği beraberinde getiriyor. Bu şekilde çalışan kadınların maaşsız işten çıkarılma, eksik maaşla çalıştırılma vb. hikayeleri sık karşımıza çıkıyor.

Türkiye’deki hayat pahalılığından kaynaklı göçmen kadınlar gündüzlü işler yerine yatılı ev işlerini daha çok ter-

cih ediyor. Çünkü ulaşımın pahalı olmasından dert yanan göçmen kadınlar ülkelerinde geride bıraktıkları ailelerine biraz daha iyi şartlarda imkan sunabilmek için burada çalışıyorlar. Fakat Türkiye’deki hayat pahalılığı ulaşım da sınırlı değil. Kiraların, elektrik, su, doğalgaz faturaların altından kalkıp bir de temel ihtiyaçlarını karşılayıp birikim yapmak artık mümkün olmadığı için yatılı işler daha cazip.

GÜVENCESİZ, HAKSIZ, MECBUR

Çoğu zaman bir iş tanımı mevcut değil ya da mevcut iş tanımı günler geçtikçe sıklıkla esnetiliyor. Bu durumda yatılı olarak kaldıkları için evde 7 gün 24 saat işverenin tüm isteklerini, verilen işleri yapmak zorundalar. Uyku dışında herhangi bir dinlenme zamanları bulunmadan çalışıyorlar.

Yapılan iş sözleşmeleri de işvereni koruyor. Çalışandan memnun kalınmaması durumunda hemen işten çıkarabilir. Bu memnuniyetsizliğin kaynağı işveren ne derse odur. Çoğu zaman işçinin hukuki hakları tanınmıyor, hatta sözlü iletişimlerde bile işçinin söylemleri ciddiye alınmadığı için patron her zaman haklı çıkıyor. Bunların yanında işveren çalışanı beğenirse şartlarını iyileştirmiyor, pasaportuna el koyuyor. Çalışanın en ufak bir serbestliği kalmıyor. Kendisini çalıştıran kişilerin bütün taleplerini karşılamak durumunda kalıyorlar. “Kaçmasın diye aldım pasaportu ne olacak” diyen patronlar çalışan kadınların neyden kaçtığını çok iyi biliyorlar aslında.

Karşılaştığım bir örnekte işverenin “Çalışanımdan çok memnun kaldığım için pasaportuna bile el koymadım” söylemi bunun ne kadar da normalleştiğini anlamamı sağladı. Yani yasal olmamasının işveren için bir yaptırım olmadığı

sürecek bir önemi de kalmıyor.

TACİZ TEHLİKESİ BÜYÜK

Göçmen kadınların görünüşleri de işveren için tercih sebebi haline gelmiş durumda. Çok yemek yiyor mu, evdeki adamı “ayartır mı”, “hizmet ederken düzgün görünmesi lazım misafirlerimize ayıp olmasın.”

Aranan elemanda yaş, tecrübe konularından sonra böyle sorular sıklıkla soruluyor. Tabi işverenler için göçmen kadınlar ucuz köle ama çalışan kadınların yaşadıkları ve anlattıkları meselenin boyutlarını gözler önüne seriyor. Göçmen bir kadının çalıştığı yerde bir gün aç kaldığında “Evde ekmek bile yok” diye beni aradığına tanıklık ettim. Çocuk bakımı isteyen bir aile “Çocuğumun sağlıklı beslenmesini istiyorum hatta gelecek çalışan da çocuğum için yaptığı yemekten yiyebilir benim için sorun olmaz” söylemi ile “ne kadar iyi bir işveren” olduklarını gösterdiler! Maalesef ki bunlar şahit olduklarımızdan sadece birkaç örnek. İnsanlık dışı çalışma koşulları ve artık modern köleliğin dahi ötesinde, temel ihtiyaçların bile sorun teşkil ettiği bir duruma göçmen kadınlar mahkum bırakılıyorlar. Bir işverenin ısrarla genç Ukraynalı temizlik elemanı ihtiyacının olması şaşırtıcı değil mesela. Yatılı olması ve hatta hafta sonu da kalması konusunda da ısrarcı davranabiliyor. Bununla beraber bir göçmen kadın “Arkadaşım böyle çok yüksek ücretli bir eve gitti. Tecavüze uğradı ama kimseye söyleyemedi. Zaten devlet inanmaz biliyoruz ama oğlum katil olmasın bari de-

di. Sustu, şimdi kadınsız evlere gitmiyor” diye anlattı.

GÖÇMEN KADINLAR KENDİLERİNİ NASIL KORUYACAK?

Kadının iş yaşamında hem ekonomik anlamda ucuz işgücünün sömürülmesi ve işverenin tacizi, tecavüzü, yoğun sömürüsü, hakareti, şiddeti söz konusu olabiliyor. Peki bu kadınlar kendilerini nasıl koruyacak?

Şiddet önleme ve izleme merkezleri (ŞÖNİM) gibi Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından düzenlenen, yerli kadınların başvurabileceği mekanizmalardan yararlanabilir. Polise şikayette bulunabilirler ancak burada kolluk güçlerinin de eşit olmayan uygulamaları söz konusu olabiliyor. Göçmen kadınlar kolluk güçleri tarafından da bir kez daha ayrımcılığa ve eşitsizliğe maruz bırakılabilir. Göçmen kadınlardan bağımsız olarak Türkiye’de kadına şiddet ve kadın cinayetleri konusunda caydırıcı cezai yaptırımlar zaten yok.

Bu nedenle Türkiye sınırlarında yaşayan her kadının İstanbul Sözleşmesi’ne; eşit yasalara ihtiyacı var. Yaşananlar uzakta değil yanı başımızda. Bu baskı ve zulüm hepimizi etkiliyor. Göçmen kadınlar kız kardeşimizdir diyoruz ya onun için bütün alanlarda onların taleplerini söyleyeceğiz. Yan yana duracağız.

İstanbul Kadıköy’den bir kadın

Fotoğraf: Jcomp Freepik

Etkin çalışan Cinsel Taciz Önleme Birimi MÜCADELEMİZLE MÜMKÜN!

İrem TAÇYILDIZ
Gözde TOPUZ
ODTÜ

Aktif ve düzgün çalışan Cinsel Tacizi Önleme Birimleri, üniversitelerdeki kadınların ve LGBTİ'lerin en acil talepleri arasında yer alıyor. Cinsel Tacizi Önleme Birimleri, kampüs içerisinde toplumsal cinsiyete dayalı şiddet olaylarını inceleyen, bu şiddetlerin engellenmesi, toplumsal cinsiyet eşitliği hakkında üniversite bileşenlerini (öğrenciler, öğretim üyeleri, emekçiler vb.) bilgilendirmek üzerine çalışma yürüten birimler. Temelde üniversite içerisindeki cinsiyete dayalı eşitsizlik ve ayrımcılıkları tespit etmek ve engellemek bu birimlerin asıl görevleri.

Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde de ülke kadınlarının ortak sorunu tacize veya cinsel saldırıya karşı güvensizlik hissi varlığını sürdürüyor. Kadınlar ve LGBTİ'ler için güvenli bir alan oluşturulmuyor, yaşanan taciz ve benzeri olaylarda faile karşı gerekli yaptırımlar uygulanmıyor. Genç kadınlar kampüs içerisinde bile geç saatlerde gönül rahatlığı ile yürüyemediklerinden, herhangi bir taciz karşısında ne yapacaklarını bilmediklerinden, yaşanan cinsiyetçi ve ayrımcı olayların engellenmemesinden bahsediyorlar.

GENÇ KADINLARIN ÇEKİNCELERİ

Ancak kadınlar ve LGBTİ'ler bu durumların karşısında görev alması gereken Cinsel Tacizi Önleme Birimlerine (CİTÖB) başvurmak noktasında çekinceler taşıyor. Soruşturmanın şeffaf yürütülmesi, mağdurun gerçekleşen olaydan mümkün olduğunca az etkilenmesi gibi noktalarda yetersiz kalan CİTÖB, kadınların tacizi bildirdikleri zaman bir şeylerin değişeceği noktasındaki umudunu kırıyor. Failin mezuniyetinin yakın olması, başarılı bir öğrenci olması gibi etkenler gerekli cezanın verilmemesine neden oluyor. CİTÖB'ten failin mensubu olduğu fakülteye gönderilen dava dosyaları, soruşturma açılmadan kapanabiliyor.

Geçtiğimiz yıllarda İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesinde, 5 kadın tarafından taciz beyanı bulunan bir fail hakkında soruşturma açılmaması da kampüsün güvenli alan olmadığını gözler önüne seriyor. CİTÖB'ün kadınların başvurma konusundaki çekincelerini haklı çıkaracak nitelikleri olduğunu gösteriyor.

DAHA ETKİN BİR CİTÖB İÇİN KAMPANYA

ODTÜ'lü kadınlar çekincelerinin, sorunun çözümünün önüne geçmeyeceğinden

Fotoğraf: Ekmek ve Gül

emin oluyorlar. CİTÖB'ün geliştirilmesinin gerekliliğinin farkında olup bunu sağlamak için mücadelelerine devam ediyorlar. Bu amaçta, kendi bulundukları alanlarda örgütlenmeye, sorunları üzerine tartışmaya ve güvenli alanı kendileri oluşturmak için buluşmaya devam ediyorlar. Beşerî Bilimlerdeki kadınların bu amaçlarda oluşturdukları Beşerî Kadınlar'ın çağrısıyla ODTÜ öğrencileri CİTÖB'ün geliştirilmesi üzerine bir forumda buluştular. CİTÖB'de yaşanan sorunları, kampüs içerisindeki güvenli alan eksikliğini tartışan ve bu konuda taleplerini bir araya getiren öğrenciler, talepleri etrafında "CİTÖB Geliştirilsin" isimli bir imza kampanyası başlattı.

DENETİM MEKANİZMASI VE KADIN MÜCADELESİ

CİTÖB hakkında karşımıza çıkan sorunlar bunlarla sınırlı kalmıyor. Taciz ve şiddet soruşturmalarında, soruşturmalara okulun hocalarının girmesi profesyonellik konusunda sıkıntılara sebep oluyor. Bu sorun denetim mekanizmasının bulunmaması ile birleşince soruşturma süreçlerinin sağlıklı yürütmesine ve CİTÖB konusunda var olan çekincelere zemin hazırlıyor. Ayrıca öğrencilerin ve kadın mücadelesinin soruşturmaların ve toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamak amacıyla yapılan çalışmaların karar mekanizmalarında yön verici olmaması, çıkan kararların sorunu çözme niteliğini düşürüyor.

Kısacası etkin bir CİTÖB'ün var olabilmesi için üç önemli ayak ortaya çıkıyor: profesyonellik, denetim mekanizması ve kadın mücadelesi. ODTÜ'lü kadınları ve öğrencileri bu talebi daha da somutlaştırmak, imza kampanyasında bulunan Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Komisyonlarının oluşmasını garanti altına almak konusunda mücadeleye devam etmek bekliyor.

UMUTSUZLUK HALİNE KARŞI MÜCADELE DENEYİMİ

CİTÖB'ün forumlar ve kampanyalarla düzeltilebileceğini düşünmediğini ifade eden öğrencilere, ODTÜ'de CİTÖB'ün kuruluşunun aslında kadın ve LGBTİ'lerin mücadelesi sonucu olduğu vurgulanıyor. Herhangi bir sorunu veya talebi için öğrencilerin ve kadınların yalnızca sorunu tespit etmesi değil aynı zamanda bu sorunu değiştirmek üzere hareket etmesi gerekiyor. Bu konuda ODTÜ'nün farklı bölümlerinde Beşerî Kadınlar, Biyolojik Bilimler Kadınları gibi yerel kadın örgütlenmelerinin varlığı önem kazanıyor. Planlanan CİTÖB geliştirilsin kampanyası etrafında mühendislik bölümlerinden başlayarak kadınlar, kendi bölümlerinde taleplerini ve bu kampanyayı hep beraber nasıl öreceklərini tartışmak için buluşmaya devam ediyor. Bu buluşmalar ise bizlere kadınların kendi yerellerinde birlikler kurmak için temeller attığını, mücadeleye her koldan devam ettiklerini gösteriyor.

TALEPLERİMİZ NET!

Forumda tartışılan, imza kampanyasında da kendisine yer edinmiş talepleri:

- CİTÖB hakkında duyurular ve bilgilendirilmeler yapılması,
- Şiddet mağduru öğrencilere psikolojik destek sağlanması,
- Fakültelerde CİTÖB'ün soruşturmalarını ve işleyişini denetleyecek bileşenlerden oluşan Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Komisyonunun kurulması,
- CİTÖB'ün soruşturma süreçlerini ve verileri şeffaf bir şekilde duyurması

Banyodaki şeyi oraya kim koydu?

Fatma KOÇ

Nerede kalmıştık... Hah; temizliğe gittiği evde ferahlatıcı, aromalı şeyi bulup eve getiren sonra kocasının banyo dolabında bulmasıyla yakalanan Ayşe ne yapacağını şaşırmış.

Bacımmm adam Ayşeee diye bağırınca nasıl korktum. Önce bir şey oldu sandım, kız anam bir baktım ki elindekini bana doğru uzatmış, “Bu ne? Bunun bizim banyoda ne işi var?” diye sinirli sinirli soruyor. (Ayşe’nin evinde her adım başı aksiyon var)

“Eeee ne dedin adama?” diye merakla soruyoruz. Zeynep’e dönüp bir daha Ayşe’ye gelirken çekirdeğimizi de alıp gelelim diyorum, gülüşüyoruz. Ayşe kızıyor,

Gülmeyin beee, o an şoka girdim hiç onun bulunacağını düşünmemiştim. Bu Ahmet oradan ne getirsem sürekli kızıyor bana, şimdi durduk yere gene kavga çıkmasın diye inkâr etmeye karar verdim.

Ayşe adamın elinde somut delil var, ki sen de o evde sabıkalı sayılırsın, nasıl inkâr ettin, senden korkulur...

“Heee kızzz sorma, dur anlatacağım” deyip çaylarımızı tazeliyor.

“Baktım Ahmet çok sinirli hemen şaşırmış numarası yaptım. Aaaaaa o ne dedim? O sinirlendikçe ben inkara girişiyorum bilmiyorum haberim yok bu nereden gelmiş ki bizim banyoya, diyorum. Yüzümde de çok şaşırmış ifade olsun diye uğraşıyorum. Bu, benim haberim olmadığına inandı sakinleşti. Geldi mutfak masasına oturdu, o şeyi de masaya koydu, düşünüyor. Kız aslında benim kocam iyi beeeee, bak-sana nasıl inandı bana. (Biz hâlâ gülüyoruz Ayşe senden gitgide korkmaya başlayacağız artık, eee diyoruz sonra ne oldu?) Anam bu durdu durdu birden bana baktı, Mehmet dedi, (Mehmet Ayşe’nin büyük oğlu, 17 yaşında) ne Mehmet’i dedim. Bunu sakın Mehmet

eve getirmiş olmasın, demez mi? Adam bu sefer daha da sinirlendi, ‘Bu çocuk bunu ne yapacak? Bu yaşta ne bu? Bunu niye eve getiriyor? Bu çocuk ne işler çeviriyor?’ demez mi! Demek ilk sorduğunda ben getirdim desem daha az sinirlenecekti.”

AYŞE’NİN BAŞI HİÇ AĞRIMİYOR

Ayşe, sen artık bu işlerden biraz vaz mı geçsen, diyorum. “Saçmala, ne yapıyorum ki ben. İnsanlar hep alışmış kadınlar istemez, kadınların başı ağrır. Hayır, yok öyle bir şey benim başım hiç ağrımıyor” diyor. (Ahahaaaaa ha-hahaaaaa biz Zeynep’le yine gülme krizine girdik.) “Ayşe hiç başın ağrımıyor mu gerçekten?” “Kız yok normalde ağrıyor da hani onun için derler ya istemem başım ağrıyor diye, işte benim hiç ağrımıyor. Bir gün bana sorsa sırf başım ağrıyor demek için, istemem başım ağrıyor diyeceğim. O lafı söylemeden yaşanacağı, çok gözümde kaldı. Bir kere başım ağrımasa da ağrıyor desem mutlu olacağım...” Zeynep diyor ki, “Kız senin yüzünden sürekli adamın başı ağrıyor. Adam sürekli başına bir iş gelmesin diye tetikte geziyor.” Hep birlikte gülüyoruz. Kahkahalarımıza sokaktan geçenler dönüp bakıyor.

“Ahmet abinin aklına Mehmet nasıl geldi?” diyorum. “Anam ne bileyim? Evde mi, diye sorunca telaşlandı, bu sefer çocuk benim yüzümden suçlanacak. Çocuk o şeyi görecekk offff of işler iyice karıştı. Dur beee, dur hemen çocuğa bağırma ders çalışıyor küçücük çocuk bunu ne yapsın onunla alakası yoktur, dedim. Dedim ama kafamın içinde de ne desem ne desem düşünüyorum. Ahmet gene sinirlenmeye baş-

‘Temizliğe gittiği evde ferahlatıcı, aromalı şeyi bulup eve getiren sonra kocasının banyo dolabında bulmasıyla yakalanan Ayşe ne yapacağını şaşırmış.’
Buyurun Ayşe’nin yeni maceralarına...

la-
dı, “Bu

bizim evde

ne geziyor Ayşeeeeeeee!” O öyle ba-
ğırınca birden aklıma geldi. “Aaa” de-
dim yine hafif şaşıracak, “Acaba bunu
Hakan’lar mı banyoda unuttu?” (Ha-
kan Ayşe’nin erkek kardeşi)

İHALE HAKAN’A KALDI

“Ayşeee yerim senin şaşırmamı. Sen ne fenasın kız, kardeşin Hakan’ı da meseleye dâhil ettin bravo.” “Ayyy ne yapayım yaaa anladım, bu Ahmet’e ben getirdim desem daha da sinirlenecek. Kardeşim ve karısı şehir dışında yaşıyorlar, geçen hafta sonu iki günlüğüne bizi görmeye gelmişlerdi, iki gün kalıp gittiler. Birden onlar aklıma geldi. Daha yeni evliler, düğün borcu bitene kadar çocuk olsun istemiyorlar. Hatta onlarla kahvaltıda da bu konunun sohbeti geçmişti. Ne diyeyim eve girip çıkan hiç yabancı kimse yok ki.” (Zeki kadınsın Ayşeee) Ahmet durdu sakinleşti. ‘Allah Allah’ dedi, sonra ‘Aman onlar da... Misafirlikte olur mu böyle bir şey, hem ya çocuklar görseydi, bu ne deselerdi. Sen uygun bir dile konuş Ayşe, evde çocuklar var felan....’ Üffff bir saat konuştu. Bir kahve yaptım, içti, baktım sakinledi. ‘Lan madem onlar unutmuş biz kullanalım mı’ dedim. (Ahahaha hahahaha Ayşe sen gerçekten uslanmazsın) Manyak gene bağırıp çağırmaya başladı, aman tamam be hadi kalk işine git dedim, gönderdim, sonra da siz geldiniz işte...”

“Oooo Ayşe demek daha dumanı üstünde aksiyona denk gelmişiz. Valla sana ne zaman gelsek acaba Ayşe bu hafta ne yaptı diye merakla geliyoruz. Hem daha önce bildiğin şey, ne diye daha eve getiriyorsun” diyorum. “Evet ama ferahlatıcı aromalı, ne farkı var onu merak ettim” diyor. “Kızzz aslın-

da ben kötü birisi değilim yaaa kocamı çok seviyorum, ne yapayım gidince bakıyorum zenginler hep kullanıyor onlar yaptığına göre demek ki iyi bir şey diye düşünüyorum...” (Aslında tüm bu yaşanılanların altında Ayşe’nin kocasının ilgisizliği var, biliyoruz.)

AYŞE’NİN ÜNÜ

“Hem fena mı dergiyi okuyan tüm kadınlar seni ve maceralarını merak ediyor, her ay okuyup gülümsüyor, iyi bir şey yapıyorsun, kimse seni yargılamaz” diyorum. “Kızzzz ben ünlü müyüm gerçekten?” diyor. “Evetttt dergiyi okuyan tüm kadınlar seni tanıyor” diyorum, gülüyor. “O zaman bana imza günü düzenleyin herkesle tanışmak istiyorum” deyince, ben “Tamam dur hemen dergi editörünü arayayım” diyorum. Koşup elimden telefonu alıyor, “Yok yok şaka yaptım” deyince ben, “Ben de şaka yaptım” diyorum, gülüyoruz...

“Fatoş o zaman sana dergiyi yazman için bir şeyler anlatabilirim” diyor. “Yok artık Ayşeee gene ne oldu” diyorum. “Yok yok daha bir şey olmadı ama olabilir” diyor.

“Ben geçen gün o zengin eve gittim ya bir şey gördüm ama şimdi söylemem önümüzdeki hafta temizliğe gittiğimde alabilirsem bir tane alacağım, dur bakalım inşallah alabilirim.” Zeynep’le bakışıyoruz, “Ayşe gene başına bela alma ne gördün, ne alacaksın” diyoruz. “Yok söylemem ama bu seferki çok değişik bir şey. Onu alırsam kesin Ahmet anlamadan kullanabilirim...”

“Ayşe adam evi terk edecek bir gün” diyorum, gülüşüyoruz. Ben de çok merak ediyorum “Ne olabilir ki acaba?” diye sorunca “Söylemem haftaya kadar bekleyeceksiniz” diyor. İyi madem bekleyelim görelim Ayşe!

Gelecek Sayı: Ayşe’nin yeni denemesi!

Sabina Spielrein, Lou Andreas Salome, Pinar Gültekin

Filiz GÜR*

*“Dibe bat o zaman! Göklerde süzül de diyebilirdim, önemli değil.”
Goethe, Faust*

Kıymetli hazirun; okullar kapandığı gibi kendimi hemen entelektüel çalışmalara verdim demek isterdim ama, işin aslı her ögün acıkan çocuklarımın fiziksel ve ruhsal ihtiyaçlarını karşılamak günlük mesaimin önemli bir bölümünü kaplıyor. Ben de o işlerle değil bu işlerle uğraşırken, mutfakta semizotlarını ayıklarken dinlediğim Jung ve Freud’un çalışmalarından bahsedilen bir podcastte günümüzde gittikçe önem kazanmaya başlayan bir isim olan Jung’un, analizanlarından bir kadınla ilişkiye girdiğini, sonrasında karısı Emma bu ilişkiyi öğrenince onunla ilişkisini bitirdiğini öğrendim. Yok, kötü düşünmedim, muhtemelen kadıncağzın tedavisi tamamlanmış olmalıydı. Ben yine de sadece çalışmalarından haberdar olsak tanrı diye tapılabileceğimiz insanların günlüklerini, mektuplarını, biyografilerini iyi ki okuyoruz da nihayetinde onlar da bizim gibi kulmuş diyebiliyoruz diye çok memnunuz. Tahmin edersiniz ki ben magazinsel merakımın tatminini her türlü tatminden üstte tutarım. Semizotlarına pirinci eklediğim gibi gidip hemen kimmiş o “Jung’u ayartan analizan” ona baktım.

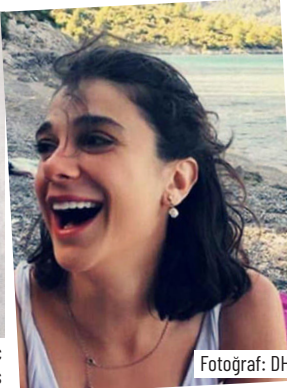
Adı Sabina Spielrein. Jung’un analizinden geçip soğuk sular içtikten sonra Zürih Üniversitesini bitirip psikanalist unvanını alarak, dünyada psikanalizle ilgili yayımlanan ilk yüksek lisans tezini yazmış. Ülkesi Rusya’da psikanaliz yasaklanana kadar da mesleğini yapmaya devam etmiş. Bu yazıyı hazırlamadan önce “Var Olma Nedeni Olarak Yıkım” başlıklı makalesini okudum ki tam olarak idrak edebilmem için birkaç defa daha okumalıyım. Makalede alıntılanan ve örneklem olarak kullanılan eserleri okumak bile bir ömür sürer. Ve fakat biz Sabina’nın adını dünyanın ilk kadın analistlerinden biri olarak değil, Jung’un ilişkiye girdiği

Fotoğraf: Atelier Elvira Public domain Wikimedia Commons

Fotoğraf: Atelier Elvira Public domain Wikimedia Commons

Fotoğraf: DHA

kadın hastası olarak duyuyoruz.

Analize girdiğinde henüz üniversite öğrencisi genç bir kadındır Sabina. Sonradan üstünde çalıştığı “arzu-yu bastırmak” mevzuunu Jung’un rehberliğinde bastırmadan deneyimleyip iyileşmiş olabilir. Arzudan kastım her çeşit yaratma ve yapma cesareti. “İnsan sırf kendini gerçekleştirmekten korktuğu için kendini dünyada yaşarken öldürebilir” diyor özetle Sabina. O kendini öldürmemiş ama erkeklerin tarihi de onu var etmemiş. Satır aralarında biz bulup selamlıyoruz. 2011 yılında David Cronenberg’in yönetmenliğini yaptığı A Dangerous Method adlı film de Sabina, Jung ve Freud üçgenini konu almış.

Yine adı “trafiği durduran kadın” olarak geçen Lou Andreas Salome, onunla muadil zaman diliminde yaşayan hem Rilke hem Nietzsche hem de Freud’un hayran olduğu ilk kadın analistlerden. Almanca “trafiği durduran” ifadesi hem gerçek anlamıyla hem de cinsel argo göndermesi olarak kullanılmış. Yemeğin salçasından değil de kalçasından suçlu olanlardan biri de o. Hâlbuki Freud, onun yazarlığına ve düşüncelerine o kadar kıymet veriyor ki ona okutmadan kitaplarını yayımlatmıyor. Merak ediyorum da bu akıllı ve çekici kadının adını, dünyanın ileri gelen bu üç ismiyle herhangi bir teması olmasaydı da duyabilecek miydik?

İÇLERİNDEKİ ARZUYU DEĞİL, KADINI YOK EDENLER

Sabina, çalışmalarında arzuyu öldürmek için

kendini öldürmekten bahsetmiş ya, tarih boyunca erkekler kendi içlerindeki arzuyu değil onlarda bu arzuyu uyandırdığı için kadını yok etmeyi tercih etmişler. Size bu ifadem fazla mı geldi? Oysa gerçek bu. Bakın Pinar Gültekin. Hunharca katledilmesinden bile o sorumlu tutulmuş oldu son verilen kararla. Adamlar bizi dövüyorsa mutlaka hak ediyoruz. Tecavüz ediyorsa ya dikkatini çekmişizdir ya o saatlerde orada ne işimiz vardır. Bir Orta Çağ cadısı gibi varilde yakılıyorsak bu bizi öldüren katilin gölgesi değil de bizim bizatihi tutuşturduğumuz bir kıyamet. Miş! Orta

Çağ cadısı ifadesini özellikle kullandım. Kutsal kitaplarda kadının günahın başlatıcısı sayıldığı ifadeleri referans alan “arzularını bastırıp kendini Tanrı’ya adayan” ruhban sınıfının, şehirlerde kurduğu özel cadı yakma alanları varmış. Artık bu gösterileri izlerken hangi karanlık tatmini yaşadıklarını ancak tanrıları bilir. Günümüz dava kararlarını okuyup da tatmin olan eril zihniyetten ne farkı var?

OLSAYDI, KRAL OLURDUM

Yazının başında Faust’tan alıntıladığım cümlede Şeytan (Mephistopheles), gökle yer arasında, aşağı ile yukarı arasında bir sınır olmadığının altını çiziyor: Dibe bat o zaman ya da göklerde süzül.

Sabina, “Deniz, annedir. Bilinmeyen bir karanlık. Biz o belirsizliğin kucasına uzanmak isteriz” diye yorumlamış alıntıyı. O kucaga uzanma arzusunun yok etmekten kolay olan şey de arzumuzun nesnesini yok etmektir. Anneyi?

Canım Freud, bence bizde penis kıskançlığı yok, ademoğlu başka bir şeyi kıskanıyor olmalı, diye bitirmek kolay ve keyifli olurdu. Oysa kadın çoğaltır. Ben şefkati çoğaltmayı seçiyorum. Bir ilham ilişkisinde oldukları için yazıda ismi geçen bu önemli insanları kadınıyla erkeğiyle sevgiyle selamlıyorum.

“T.şaklar, dedi kraliçe. Olsaydı kral olurdum.”

*filizy63@gmail.com

Gücümüz nereden gelir?

Seçil SİNANOĞLU

Yeldeğirmeni Ekmek ve Gül Grubu

TAYYİP Erdoğan’ın da dediği gibi alım gücü iyiden iyiye düştü. Her gün yeni bir zamla uyanıyoruz. Zam oranları yüzde 30’ların altında açıklanmıyor. Her şeyin vergisi artıyor. Bir tek ücretler artmıyor. Bugün yarından daha beter oluyor. Herkes biliyor, konuşuyor. Peki hâlâ ocağı kaynatan kadınların dirayeti nereden geliyor?

Yeldeğirmeni Ekmek ve Gül Grubunun 4 Haziran’da gerçekleştirdiği “Büyüklerle Masal” etkinliği sonrası bir sohbette sorduk bu soruyu birbirimize.

Yaşar Kemal’in “Bir Hıdırellez Hikayesi”ni Didem Çelenk anlattı, Mert Kopuz bağlamasıyla eşlik etti. Hikayeden aklımızda kalanlar ise şöyle: “Karaçullular” obası uzun zamandır çektiği yurt sıkıntısı yüzünden Hıdırellez gecesinde Hızır’dan Çukurova’da bir kışlak, Aladağ’da ise bir yaylak vermesini diliyor. Oba için tükenen umutlar ne obanın masumunu ne de aşığını yola getirmeye yetiyor. Ceren sevdalısından, Kerem de şahininden vazgeçmiyor. Hıdırellez zamanı tutulan dilekler bir bir gerçek olsa da yine de mutlu son olmuyor. Umudun güzelliği, dileklerin neşesi derken bir anda dağılan bir oba ve yanan bir bey çadı- rı oluyor.

ru oluyor.

Hikaye sonu sohbetlerde Kerem çocuk, kimse ona kızmıyor. Ceren’e ise biraz kızgın biraz anlar buluyoruz kendimizi. Ona ve sevdiğine bir şey olmayacağını ona düşündüren neydi acaba? Sevda insanı bu kadar mı inandırır hayata? Sevdiğini geç bulunca aklın bir şaşar da kaçmaya bile gerek duymayacak kadar umutlanır mı?

Anlatıcının bir yerde “Umut insana en çok yakışan. Umutsuzluk bela gibi, veba gibi bir şey; hiçbir canlıya yakışmaz” dediği geliyor aklımıza. Umudu bu kadar sarıp sarmalıyoruz da doğru mu yapıyoruz acaba? Herkesin hayalinin düş kırıklığına uğradığı zamanlar olmuştur. Hiç beklemediği zamanlar da olmuştur. Bu duyguyu en çok perçinleyen şeylerden biri işte olumsuz durumu hiç beklememek, iyiye olan umudu beslemek, büyötmek.

UMUDUMUZ DAYANIŞMA VE KIZ KARDEŞLİĞİMİZ...

Bu Karaçulluların başına gelenler hak mı adalet mi gerçekten derken kendi günümüzü konuşuyoruz. Karaçullular yer bulamadı da biz rahat mıyız kiralık evlerimizde acaba? Geleceksizlik, işsizlik çemberinde geçerken günlerimiz hâlâ bayram temizliğini, akşam yemeğini dert ediyoruz. Her market reyonunda her kapı aralığında geçinemiyor-

Fotoğraf: Ekmek ve Gül

ruz diyoruz. Biz bugün neye umutlanıyoruz? Yarın her şeye ve herkes yağmen geliyor. Güneş hep doğuyor. Ama bazen yarını beklemek pek yetmiyor ya da gelen beklediğimiz yarınlar olmuyor. Bizim yarına koşmaya ihtiyacımız var. Birlikte, yan yan uzun bir koşu ama bizi bugün mahkum ettikleri geleceksizliğe, baskıya ve sömürüye karşı tek çaremiz.

Biz Ekmek ve Gül Yeldeğirmeni buluşmalarında, etkinliklerinde, toplantılarında birbirimize hep bunu hatırlatıyoruz. Dayanışmamızdan geliyor gücümüz, umudumuz olan yarınları kız kardeşlerimizle kola kola ve çoğalarak birlikte koşacağız.

Terliğiyle çıkıp gelenler...

59 yaşında emekli memurum, yıllarca muhasebecilik yaptım, emekli olduktan sonra da sosyoloji eğitimi aldım. Boş durmayı sevmiyorum, evde kalınca her yerim ağrıyor...

İlk geldiklerinde ben de istemiyordum Suriyelileri. Seçimde oy kullansınlar diye getirildiklerini düşündüm. Bir de AKP açtı ya sınırları, AKP karşıtı olarak, yanlış yapıyordur diye düşündüm... Anladım ki AKP Avrupa Birliğinden para almak için yaptı bunu, ama doğru politikalar izlemeyerek... Sonrasında mağdur etti gelenleri. Sahte haberlerle tecavüz, hırsızlık vb. suçlamalar bile yapıldı mülteciler için; tabii ki mülteciler arasında da suç işleyenler vardır ama tüm bu sorunlar onlar gelmeden de vardı.

Ben nasıl onları istemezken dayanışmacı oldum, anlatayım...

Denizlerde botlarda ölen çocuklar çok etkiledi. Bir gün bir arkadaşım bir mesaj grubuna dahil etti beni; Agora'ya mültecilerin geldiğini haber verdi. Ne giysileri vardı, ne kalacak yerleri, ne yemekleri. Dedim gitmem gerek. Evde iki torba üzüm vardı, oğlunun çocukluğundan kalan anı olarak sakladığım battaniyeler vs. vardı. Hepsini poşete doldurup Agora'da toplandıkları yere kendi başıma gittim. Poşetleri parçaladılar, öyle ihtiyaçları vardı ki. Gruba yazdım ben de perişanlıklarını, açlıklarını, yıkanma ihtiyaçlarını. O gün ben bu çocuklar için bir şey yapmalıyım deyip, "Ne yapabilirim" i sormaya başladım.

DİL SORUN, GEÇİNMEK SORUN, HER ŞEY SORUN...

Orada Halkların Köprüsü Derneğini de tanıdım. İzmir Müzisyenler Derneğini de. Yardımlar yapmaya başladık. Para toplandı, aş eviyle anlaşıldı, yemekler yani bir öğün çorba ya da bir çeşit yemek yapıldı, bir hamamla anlaştık vs. bunlar çok yetersizdi. O kadar açlardı ki bizim evde çocuğumuza beğendiremeyip yediremediğimiz yemeklerin kırıntıları için orada birbirlerini itiyor, tabaklara saldırıyorlardı. Aracı olarak çat pat Türkçe bilen birini seçip iletişimi kuruyorduk. İçlerinde oğluma benzeyen biri vardı, dedi ki "Ab-

la biz ülkemizde böyle değildik, evimiz arabamız da vardı, işimiz vardı." Benim oğlum bir çorba için bu durumu yaşasa diye düşünüp empati yaptım, gözlerimden yaş geldi.

Birinin evine gittik, terk ettiği evinin fotoğraflarını gösterdi, havuzlu lüks bir villa. Şimdi İkiçeşmelik'te bir dilim ekmeğe muhtaç. O günlerden sonra içlerinde olmaya çalıştım.

Mülteci kadınlar için dil sorunu daha büyük, doktora gidip dert anlatamıyorlar, ped almak bile sorun. Çoğu eşinden ayrı, aile parçalanmış, Taliban'ın kalanlara ne yapacağı belli değil. Dil öğrenmeleri için resmi bir girişim yok, gönüllüler var, çocuklarsa okulda öğreniyor.

Paralı gelen mültecilerin durumu iyi ama terliğiyle çıkıp gelenlerin durumu çok zor.

SORUNU BİRİLERİNE YÜKLEMİYOR Mİ, SİSTEMİ DEĞİŞTİRİYOR Mİ?

Neden mülteci olmak zorunda kaldıklarını düşündüm, Suriye'den gelenler ülkelerine özgürlük için savaşmışlardı, adını bilmediğimiz pek çok terör örgütü oluşmuştu. Ve onların arasındaki savaş, emperyalistlerin paylaşım savaşları korkunç sonuçlara varmıştı. Çocukları tecavüze uğramış, evleri damları yıkılan aileler kaçmak zorunda kalmıştı. Afganlar deseniz Taliban baskısı yüzünden; herkes kapanmak zorunda, araba, bisiklet kullanmak isteyen kadın ya öldürülüyor ya kaçıyor. Ülkelerinde savaşmadılar, geldiler burada nargile içiyorlar" demek çok kolay. Bu olaylardan sonra apartmandaki bazı komşularımla iletişimi kestim. Mültecilere karşılar, "gitsinler" diyenler vardı. "Gitsinler, banka kuyruklarında bekliyorlar, sınavsız üniversiteye giriyorlar" gibi yalan yanlış haberler yayıyorlardı. İstanbul'da boğazlardaki villalara yerleşen Araplara sesleri çıkmamıştı ama!

Çok doğuruyorlarmış. Ne yapsınlar? Savaş varsa doğum artar. Bizim annelerimiz babalarımız da çok kardeş değil mi? Savaşlar sonrası çoğalacağız diye doğurmamışlar mı? Onlar orada kalsa

kesin ölecekken bir umut, ölümü göze alıp geliyorlar. Hitler zulmünü anlatan filmleri seyrederken ağlayanlar şimdi Türkiye'ye gelen mültecilere gitsinler diyor; zaten onlar da Türkiye'de kalmak istemiyor ki. Ermeni gitsin, Kürt gitsin, Suriyeli gitsin... Kim kalacak acaba!

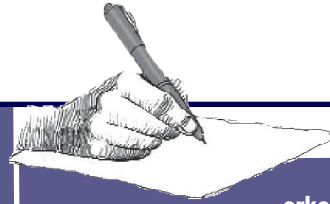
Onlar gidince her şey güllük gülistanlık mı olacak? Onlar gelmeden de işsizlik, yoksulluk vardı bu ülkede, bizim ekmeğimize ortak olmuş da değiller. Öfkemizi nereye yönlendireceğimizi bilmiyoruz, mültecilere yönlendirmek en kolay. Mülteciler olmadan Ermeniler, Süryaniler vardı sonra Kürtler vs. aynı şekilde güçsüz olanların suçlanması. Afganların erkekleri gelmiş karılarını çocuklarını bırakmış diyorlar. Erkekler geliyor para kazanıp ailesini sonra yanlarına alacak, bizde de Almanya'ya gidenler böyle yapmadı mı? Biz farklıyız, biz farklı gittik deniyor.

Ben Afyonluyum; şeker fabrikaları kapandı, pancar çiftçinin elinde kaldı, fabrikada çıkarılanlar işsiz kaldı, biz şeker dışarıdan alıyoruz, üretim yok hangi parayla alacağız. Patatese kota kondu, böyle bir şey olabilir mi? Ekonominin çöküşüne sebep bunlardır, nerede bunda Suriyeli mültecinin suçu!

Yoksulluk, işsizlik sorunu da kadın sorunu da mülteci sorunu da sağlık sorunu da eğitim sorunu da hepsi sistem sorunu. O yüzden benim yaptıklarım hiçbir şey aslında, bir öğün karın doyurmak çözüm değil. Sosyal devlet anlayışı temelinde sorumluluk alınması gerekiyor. Ama partilerin parlamentoda yapacağı bir şey olduğunu çok sanmıyorum. Emek ve demokrasi mücadelesi yürüten güçlerin mülteci hakları için sınıf mücadelesi temelinde mücadele yükseltmesi önemli.

İşçisi, yoksulu, kadını LGBT'isi mültecisi hepimizin sorunu aynı. Sorun sınıf sorunu, hepimizin birleşip bu sistemi değiştirmemiz gerekiyor.

Ayten ÇIBIK
İZMİR

İŞTE BİZİ BU KOŞULLAR TÜKETTİ!

Sağlık alanında hizmet veren bir kamu kurumunda çalışıyorum. Ben sağlık hizmeti sunarken aynı zamanda sağlık hizmeti de alıyorum. Ben sağlık çalışanı iken bu kadar zorluk yaşadığıma göre vatandaşların hali içler acısı. İlaç katılım payı, muayene katkı payı her geçen gün artmakta. Hayati önem taşıyan ilaçları bazen hastalar eczanede çıkan ödemeler yüzünden alamıyor ya da deftere yazdırıp sonra ödüyor. Hayati önem taşıyan ilaçlar hatta bazen serum bile bulamıyoruz bazen hastanede. Hastanede çalışmayan bozuk yataklar, çarşaf temininde yaşanan zorluklar, çalışan yetersizliğini söylemiyorum artık. Hastaların beslenmesi çok önemli. Proteinden zengin diyet olması gerek, ara öğünlerinin olması gerek. Ama nerede! Önceden hastanenin aşçıları vardı, yemekleri onlar yapardı. Lezzetli ve besleyici olurdu. Şu an şirket yapıyor ama hem kalitesiz hem de besleyici değeri yok. Hasta kantinden her zaman yiyemez çünkü çok pahalı,

her gün evden yemek getirilmesi mümkün değil. İl dışından, köyden gelen var. Neden kimse bu kantinleri denetlemiyor? Siz hastanız aç kaldı diye evden getirdiğiniz yemeği paylaştınız mı, ya da ben eve gideceğim peynir eklemek yerim, yemeği hastam yesin dediniz mi? Ben dedim. Hep hastalarımla konuşurken anne babam aklıma gelir. Onlara nasıl davranılсын isterdim diye düşünürüm.

Diğer yandan çalışanlar çok mutsuz, tükenmiş durumda. Yumak haline gelmiş sorunlarımızı çözmek için hiç bir adım atılmıyor, yıllardır vaatten öteye geçmeyen 3600 ek göstergede 600 puanlık artış ve bu puan verilirken tüm sağlık çalışanlarına verilmeyip belli şartlar konulması hepimizi olumsuz etkiledi. Lise mezunu bir hemşire arkadaşımız "Ben onların söylediği kritere uymuyorum ama pandemide ya da yoğun bakımda çalışırken 'Sen lise mezunusun, 2008 sonrası kadroya geçmişsin, kriterlere uymuyorsun' demediler. Neden bizleri böyle ayırıyorlar?" diyor. Genç bir

arkadaşımız "1.5 ve 5 yaşında çocuğum var, neden kreş hakkımız yok", bir diğeri "Kendi çalıştığım hastanede muayene olamıyorum, randevu al gel deniliyor, savcı hakim öncelikli ama biz değiliz, bu kadar da değersiz, tükendim" diyor.

Bugünlerde en çok Bakanlığın performans konusundaki açıklamaları ile aylardır iş barışımızın bozulması, ek ödeme adı altında komik ücretler verilmesi gündemde. Tüm ülkenin kronik sorunu liyakatsiz yöneticiler tarafından yönetilmek de dertlerimiz arasında. Neden hasta bakım hizmetleri müdürünü biz seçmiyoruz, neden belli bir kriter yok? Ya yandaş sendika üyesi seçiliyor ya da parti üyesi. O koltuğa oturduktan sonra çalışanların sorunlarını unutuyor, koltuk sevdasına düşüyorlar. Bu arada biz, görev tanımını dışında pek çok işe sürülüyoruz, gece tek kişi nöbet tutmanın zorluklarını, bilgisayar işlemleri ile uğraşmaktan hasta bakım işlerini yapamadığımızı, son zamanlarda gece nöbetlerde idarecilerin denetim adı altında mobbing uyguladıklarını ve bizim hangi koşullarda nasıl çalıştığımızı yöneticilerimizin umursamadıklarını biliyoruz.

Ne yapmalıyız peki bu durumda, susup oturmalı mıyız yoksa mücadele mi etmeliyiz? Soru cevabı içinde taşıyor aslında, kurtuluş yok tek başına...

Malatya'dan sağlık emekçisi bir kadın

ÖĞRETMENLİK MESLEK KANUNU: Ayrıştırma, itibarsızlaştırma, köleleştirme!

Duygu ERDOĞAN
Özlem ÇAM
Bornova-İzmir

Yıllardır her “müjde” haber emekçilerin sırtına kâbus gibi çöküyor. Bu sefer de “müjde” diye Öğretmenlik Meslek Kanunu gibi emekçileri kariyer basamaklarına ayıran, rekabetçi, bir nevi eğitimde performansla dayalı sistemi getiren bir uygulamayla karşı karşıya eğitim emekçileri...

Nereden nereye... Yıllar önce dillendirilen Kamu Personel Rejimi Yasası (kamunun özel sektöre tasfiyesini öngören yasa) o dönem çıkamasa da günümüzde farklı isimler altında emekçileri kısıp alıyor. Meslek Kanunu da bunun bir boyutu maalesef.

Açlık sınırında boğuşan biz eğitimcilere öğretmenlik kariyer basamakları sınavı ile öncelikle yaz boyunca eğitimlere katılıp daha sonra da sınava girileceği, kazananlara uzman ve baş öğretmen unvanlarının verileceği yasa yürürlüğe girdi. Eğitim ve sınav takvimi yayınlandı. Bir taraftan bu unvanları alanlara bin lira ve 2 bin lira bakkal hesabı gibi bir ücret verileceği haberlerini duyan birçok öğretmenin gözleri fal taşı gibi açılırken bir taraftan da istenilen belgeleri toplama telaşı sardı. Biz öğretmenleri bu hale getirenler utansın!

Öğretmenlik mesleğini icra eden bizler düşük gelirlerle, eğitim sistemindeki dezenformasyonla, kalabalık sınıflar, yöneticilerin seviyesiz, otoriter tutumlarıyla, velilerin öğretmenler üzerinde tahakküm kurmasıyla stres dolu bir yılı geride bıraktık. Her şeye gelen 3-4 kat zam karşısında, maaşlar çoktan eridi gitti. Zaten tatil yüzü göremeyecek olan öğretmenler, yaz boyu evden bilgisayar başında eğitime katılacaklar, alın size tatil!

Market market indirim peşinde koşan, aldığı maaşı ay boyunca nasıl yetirebilirim derdinde boğulan biz eğitim emekçilerini ayırtan, çalışma şartlarımızı kâra endeksleyen, zaten itibarı yerle bir olmuş “kutsal mesleğimizi” layıkıyla yerine getiremeyecek hale sokan, bu meslek kanununun hem biz eğitim emekçilerine hem velilere hem de çocuklarımıza sonuçları maalesef çok ağır olacak.

SENDİKALARIN DURUMU ‘KARPUZ YATA YATA BÜYÜR’ MİSALİ

Eğitim Sen toplantılarında 2005’teki uzmanlık sınavına dair serzenişler hâlâ güncelliğini korurken şimdi 2022’nin yükünü nasıl taşıyacak sendikalar acaba? “Karpuz yata yata büyür” misali sendikaların durumu. Sınava girecek miyiz, girmeyecek miyiz, sendika ne diyecek diye beklerken kaldık mı baş başa? Herkes birbirine soruyor: “Girelim mi? Girmezsek açıkta kalırız. Zamanında girmedik de ne oldu yıllardır bizden fazla maaş aldılar...” gibi konuşmalara tanık oluyoruz öğretmen odalarında. Ne etliye ne sütlüye anlayışla sendikal mücadele olamaz. Hantallaşan, bürokratik anlayışın çıkarmaz bocalayan bir hal alır, gider. Emekçileri de süreç içerisinde yalnızlaştıran, sistemin çarkına boyun eğen bir hale iter. Olan da bu aslında!

ÖRGÜTLÜ GÜÇ OLMAK BİZİM ELLERİMİZDE

Sendikaların içinde bulunduğu duruma da yaşadığımız sıkışmışlığa da çare biziz. Bulduğumuz işyerlerinde sendikalı, sendikasız bütün eğitim emekçileriyle yan yana gelerek, gelecek saldırılara karşı örgütlü bir güç oluşturabiliriz. Bulduğumuz sendikaların bürokratik anlayışını değiştirmenin, emekçilerin ortak taleplerine duyarlı mücadeleciler sendikal anlayışı inşa etmenin yolu da buradan geçer ve bu başkalarının değil hepimizin görevi. Şimdi iş güvencemiz için, özlük haklarımız için insanca yaşanacak, yoksulluk sınırının üzerinde ek zam için işe koyulma zamanı!

SINAVA BAŞVURU NEDENİ EKONOMİK KOŞULLAR

ÖĞRETMENLERİN büyük bir bölümü uygulamaya konulan Öğretmenlik Meslek Kanunu’nun doğru bir uygulama olmadığını savunurken bir bölümü de “uzman öğretmen” ve “başöğretmen” unvanlarının kendilerine itibar sağlayacak bir etiket olduğunu düşünerek destekliyor maalesef. Alınacak unvanların emeklilikte de maaşlara yansıtacağı gibi yanlış bir bilgi de var. Sınavın adaletsiz ve haksız olduğu fikrinde hemfikir herkes ancak temel ihtiyaçları bile gidermekte zorlanan meslek gruplarından biri haline geldi öğretmenlik. Çoğunluğun bu sınava başvurusundaki amaç ekonomik koşullar. Özellikle son dönemde zor geçim şartları altında ezilen öğretmenler, maaşlarında az da olsa bir artış sağlayacağı düşüncesiyle sınava başvuruyor.

Geçim derdi, yakıt, ulaşım masrafları nedeniyle bırakın tatili, memlekete bile gitmekten vazgeçtik. Kentteki kültürel faaliyetlerden yararlanmak bile hayal oldu.

Üniversiteye gidecek olan çocuklarımız gelecekle ilgili düşünerek kaygı bozukluğu yaşamaya başladı. Gelecek nesillerin emanet edildiği öğretmenlerin vizyonlarını geliştirebilmesi için okumaya, dinlemeye, izlemeye, gezmeye, yeni yerler yeni insanlar görmeye ihtiyaçları var. Biz öğretmenler karın tokluğuna yaşamak istemiyoruz.

Nesrin RÜSTEMOĞLU
İZMİR

BİN LİRA ZAMA MUHTAÇ BIRAKILDIK

BİZ öğretmenler ne kadar uygulanacak olan sınava karşı olsak da maaşımıza yapılacak 1000 TL zamma muhtaç bırakıldık. Yaptığımız iş ile aldığımız ücret eşit değil. Ben iki çocuklu bir anne olarak onlara geçen yıl sunduğum imkanları bu yıl sunamamaktan çok rahatsızım. Bu krizin yansımalarını onlara hissettirmemek için kendimden fedakarlık ediyorum, özel ihtiyaçlarımı bir kenara itiyorum. Çocuklarla birlikte markete girdiğimizde anormal fiyat artışları onların da dikkatini çekiyor ve “Gelecekte hangi işi yaparsak daha çok para kazanabiliriz?” gibi sorular soruyorlar.

Öğretmenlere müjde olarak sunulan bu yasa, yaşadığımız hiçbir soruna çözüm olmayacak biliyorum

hatta özellikle kadın çalışanların iş dışı çalışma yükünü artıracak diye düşünüyorum. Öncelikle kaybettiğimiz itibarı geri istiyoruz, çalışma koşullarımızın iyileştirilmesini, eğitim sisteminin değiştirilip öğrencilerin uygulamalı olarak eğitim alabileceği, bilimsel, çok yönlü eğitim alabileceği sadece sınıf ortamında değil, sınıf dışında da eğitime devam edebileceği olanakların sunulmasını istiyoruz. Bizlerin daha verimli olabilmesi için öncelikle birincil ihtiyaçlarımızı rahat bir şekilde karşılayabileceğimiz bir ücret istiyoruz.

Şule KIZILASLAN
Bornova/İZMİR

ÖĞRETMENLER DENEK DEĞİLDİR

SINIF öğretmeni değilim ve meslekte 17. yılım. Sınava mecburen gireceğim, çünkü ekonomik olarak zorlanıyorum. Öğretmenlerin meslek yıllarına göre bu şekilde ayrıştırılmaları kabul edilir bir şey değil. Hepimiz aynı zamanlarda aynı iş tanımlarını yapıyoruz.

Bir sınavla ya da yapılan yüksek lisansla öğretmenler bu şekilde ayrıştırılmaz. Ha şöyle bir şey olsa kabulümdü. Her öğretmen artık kendi alanı ya da istediği

farklı alanda uzmanlaşabilir. Ve bununla ilgili eğitimler veya sınavlar olabilir. Ama sadece tek bir genel sınavla bu kadar öğretmeni denek olarak kullanmak doğru değil. Denek diyorum çünkü öncesi, araştırması, kamuoyu düşüncesi en önemlisi de biz öğretmenlere hiçbir şey sorulmadan olduğu için ayrıca doğru değil.

Menemen’den eğitim emekçisi
İZMİR

AMERİKA'DA KÜRTAJ HAKKINA SALDIRI!

Kürtaj yasağı kim için, neye karşı?

Dilruba TAŞ
Florida-ABD

1970'lerden günümüze kadar kürtajı kadınların özel yaşamının gizliliği hakkına dayanarak, Amerikan Anayasası'nın 14. maddesi çerçevesinde koruyan Roe v. Wade kararı, Amerikan Yüksek Mahkemesinin muhafazakâr üyelerinin oylarıyla iptal edildi. ABD Yüksek Mahkemesinin ülke genelinde kürtaj hakkını koruyan 1973 tarihli Roe v. Wade kararını iptal etmeye yönelik taslak basına sızdığında da ABD genelinde halk sokağa çıkıp tepki göstermişti. Şimdi, ABD Yüksek Mahkemesinin Roe v. Wade kararını iptal etmesiyle beraber Amerika'da yaşayan kadınlar büyük bir belirsizlikle ve riskle karşı karşıya.

Roe v. Wade kararının kaldırılması sebebiyle Amerika'da artık kürtajı federal ve anayasal düzeyde yasal hale getiren bir yasa bulunmuyor. Bu, kürtaja erişimin eyalet yasaları çerçevesinde düzenleneceği anlamına geliyor. Ancak, kürtajın hangi eyaletlerde uygulanmaya devam edeceği veya yasaklanacağı, kürtajın hangi şartlar altında uygulanacağı ve hamileliğin hangi noktasında kürtajın yasak sayılacağı gibi konular üzerinde büyük bir belirsizlik hâkim.

Örneğin, kararın açıklanmasından kısa bir süre sonra Alabama eyaletinde kürtaj koşulsuz şekilde yasaklanırken Arkansas Eyalet Yasası kürtajı yasaklamakla beraber, annenin hayatının tehlikeye girmesi durumunda ya da acil durumlarda kürtajın uygulanmasını ön görüyor. Öte yandan, Amerikan eyaletlerinin yarısından fazlasında yürürlükte olan yasalar nedeniyle 30 gün içerisinde kürtajın yasaklanması ya da ciddi şekilde erişiminin kısıtlanması ön görülüyor.

Peki Amerika'da kürtaja erişim neden tartışmaya açıldı ve neredeyse ülke genelinde yasaklanmakla karşı karşıya?

'KÜRTAJ DİNİ VE AHLAKİ OLARAK KABUL EDİLEMEZ' PROPAGANDASI

Amerika'da kürtaj karşıtı hareket, Roe v. Wade'in uygulamaya konulduğu tarihten itibaren kürtajın dini ve ahlaki olarak kabul edilemez olduğu yönünde kampanyalar yürüterek ivme kazandı. Ayrıca, özellikle Cumhuriyetçi partinin yönetiminde olduğu eyaletlerde Roe v. Wade'in yürürlükte olduğu günlerde dahi kürtaja erişimin yasama düzeyinde tartışmaya açılması söz konusuydu. Örneğin, Güney Dakota ve Louisiana eyaletlerinde kürtaja karşı yasalar 15 yıldır tartışılmaktaydı. Ancak bazı eyaletlerde (Arkansas, Kentucky ve Idaho) Trump döneminde yüksek mahkemeye muhafazakâr yargıçların atanması ve yüksek mahkemede çoğunluğun muhafazakâr-Cumhuriyetçi kanada geçmesi kürtaja erişimi engelleyen veya kısıtlayan yasa faaliyetlerini hızlandırdı.

Bunlara ek olarak, kürtaja erişimin engellenmesi Cumhuriyetçiler ve Demokratlar arasındaki sosyal ve bireysel haklara dair bölünmenin de odak noktası haline gelmiş durumda. Trump'ın başkan olarak seçilmesinden bu yana, Amerika'da kadın hakları, LGBTİ hakları, azınlıkların ve göçmenlerin sosyal, kültürel ve bireysel hakları ciddi tehditlerle karşı karşıya kaldı. Özellikle Cumhuriyetçi-muhafazakâr kanatta bulunan politikacıların kürtaj ve LGBTİ hakları başta olmak üzere sosyal, kültürel ve bireysel hakları birer tehdit olarak tartışmaya açması Amerikan toplumundaki kutuplaşmayı tetikledi.

Önceki yıllarda genel olarak ekonomik konularda ayrılan Cumhuriyetçi ve Demokratlara, kültürel ve sosyal haklar yerine ekonomik durumu göz önüne alarak oy veren Amerikalı seçmenler, Trump dönemi itibarıyla sosyal, bireysel ve kültürel haklar üzerinden kutuplaşmanın odağı haline geldi. Bugün Amerika'da kürtaja erişimin yüksek mahkeme kararından etkilenmeyerek yasal olmaya devam edeceği eyaletlerin Demok-

ratlar, kürtajın kısmen veya tamamen yasaklanması beklenen eyaletlerin Cumhuriyetçiler tarafından yönetilmesi bu kutuplaşmayı net bir şekilde gözler önüne seriyor.

KADINLAR SOKAKTA

Roe v. Wade kararının kaldırılması Amerika'da yaşayan kadınların büyük tepkisiyle karşılaştı. Yüksek mahkeme kararının açıklamasından bu yana ülke çapında eylemler devam ediyor. Eylemlerde öne çıkan sloganların ve tepkilerin odağında Roe v. Wade'in hiçbir zaman yeterli olmadığı fakat kaldırılmasıyla beraber kadınların hayatının pervasızca tehlikeye atıldığı vurgulanıyor. Kadınlar kararın kürtajı engellemeyeceğini ancak kadınları illegal yollarla kürtaj olmaya zorlayarak kadınların yaşam hakkını ihlal edeceğini vurguluyor. Bununla beraber, kadınların kürtaja erişimin engellenmesinin en çok azınlık, göçmen ve işçi kadınların hayatını tehlikeye atacağını; üst sınıf, beyaz Amerikalı kadınların yaşadıkları eyaletten bağımsız olarak güvenli yollarla kürtaja erişim sağlamaya devam edeceği vurgulanıyor.

Öte yandan, kadınlar Cumhuriyetçi-muhafazakâr kanadın sözde "yaşamdan yana" olma iddiasına karşı Amerikalı çocukların gıda, eğitim, barınma ve sağlık hizmetleri gibi temel haklara erişimindeki eşitsizliğe; Amerika'daki silahlanma yasasının çocukları öldüren okul katliamlarını beraberinde getirdiğine ve ulusal düzeyde sağlık hizmetlerine erişimdeki eşitsizliğin çocukların yaşam hakkını ihlal ettiğini öne sürüyor. Ayrıca, kürtaja erişimin yasaklanması beklenen bazı eyaletlerde ensest ve tecavüz sonucu oluşan hamileliklerin sonlandırılmasının da yasak kapsamında olması kadınların endişesini ve tepkisini artırıyor.

DAYANIŞMA AĞLARI

KÜRTAJ hakkını anayasal düzeyde koruyan yasanın iptal edilmesi üzerine Amerika'da kadınlar, sosyal medyada gruplar kurarak kürtaja dair deneyimlerini birbirlerine anlatıyorlar. Bu gruplarda aynı zamanda henüz kürtajın yasaklanmadığı eyaletlerden kadınlar evlerini kürtajın yasaklandığı eyaletlerdeki kadınlara açabileceklerini, yol masraflarına destek olabileceklerine dair paylaşımlar yapıyorlar. En yakındaki kürtaj yaptırabileceği kliniğe gidebilecek yol masrafını karşılayamayacak olanlar için şehirler arası ulaşımında yardımcı olmayı teklif ediyorlar.

Bir yandan protestolar sürerken kadınlar kendi aralarında eyaletler arasında bu şekilde dayanışma ağları oluşturuyorlar.

Kadın hakları insan haklarıdır (Fotoğraf: AA)

Fotoğraf: AA